

ҚР Мәдениет және ақпарат
министрлігінің «Күләш
Байсейітова атындағы
дарынды балаларға арналған
РММОМИ» РММ
педагогикалық кеңесінде
қаралды

Хаттама № 2
« 03 » 11 2023 ж.

ҚР Мәдениет және ақпарат
министрлігінің «Күләш
Байсейітова атындағы дарынды
балаларға арналған РММОМИ»
РММ директоры

Абдрашев Б.Т.

« 03 » 11 2023 ж.

**ҚР МАМ «К. БАЙСЕЙІТОВА АТЫНДАҒЫ
ДАРЫНДЫ БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН РММОМИ» РММ
МУЗЫКАЛЫҚ БӨЛІМІНІҢ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ
ЕРЕЖЕСІ**

Мазмұны:

1. Жалпы қағидалары.....	1
2. Мақсаттары мен мәселелері	2
3. Музыка бөлімінің құзыреттері	3
4. Музыкалық жұмыс бойынша директордың орынбасары функциялары, құқықтары мен міндеттері	3
5. Музыка бөлімі педагогтарының құқықтары мен міндеттері.....	4
6. Білім алушылардың құқықтары мен міндеттер.....	6
7. Ата-аналардың және өзге де заңды өкілдерінің құқықтары мен міндеттері	8
8. Білім беру процесінің объектілері мен субъектілерінің өзара іс-әрекет жасау тәртібі.....	8
9. Оқушылардың қабылдау және оқуын аяқтау тәртібі.....	9
10. Білім беру процесі	10
Музыкалық бөлімдер жұмысының ерекшеліктері	14
1. «Арнайы фортепиано» бөлімі.....	17
2. «Скрипка және альт» бөлімі.....	19
3. «Виолончель, контрабас және арфа» бөлімі.....	23
4. «Үрлемелі және ұрмалы аспаптар» бөлімі	27
5. «Халық аспаптар» бөлімі.....	33
6. «Міндетті фортепиано» бөлімі.....	36
7. «Концертмейстерлік шеберлеу» бөлімі.....	39
8. «Камералық ансамбль және квартет» бөлімі.....	44
9. «Оркестрлік дирижирлеу» бөлімі.....	48

- 10.«Хорды дирижирлеу» бөлімі.....53
 11. «Музыка теориясы, тарихы және композиция» бөлімі.....59
 12. Музыка бөлімі педагогтерінің өзара байланысып, әрекет ету...64

I. Жалпы қағидалары

- 1) Осы Ереже «К. Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған республикалық мамандандырылған музыкалық орта мектеп-интернаты» сапа менеджменті жүйесінде музыка бөлімшесінің қызметін ұйымдастыру тәртібін реттейді. (әрі қарай – РММОМИ).
- 2) РММОМИ музыкалық бөлімі мамандандырылған білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес 1-ден 12-сыныпқа дейінгі музыкалық дарынды балаларға арналған мамандандырылған музыкалық білім беру бағдарламалары бойынша оқыту жүзеге асырылатын 11 құрылымдық бөлімшеден (бөлімдерден) тұрады.
- 3) Музыкалық бөлім басшылығын директордың музыкалық жұмыс жөніндегі орынбасары жүзеге асырады, 11 құрылымдық бөлімшенің (бөлімдер) әрқайсысына басшылықты бөлім меңгерушісі жүзеге асырады.
- 4) Музыкалық бөлімдердің жұмысы әр бөлімшенің оқу жылына арналған, бөлім меңгерушісі жасаған, директордың музыкалық жұмыс жөніндегі орынбасарымен келісілген және мектеп директоры бекіткен жұмыс жоспарымен ұйымдастырылады.

II. Мақсаттары мен мәселелері

Мақсаттары:

1. Білім алушылардың мамандандырылған музыкалық оқытудың базистік негіздерін алуын қамтамасыз ету.
2. Мамандандырылған Білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес оқушылардың жалпы және кәсіптік құзыреттерін қалыптастыру үшін қажетті жағдайлар жасау.
3. Дарынды балаларға арналған мамандандырылған музыкалық бағдарламаларды игеру негізінде білім алушылардың жеке басының жалпы мәдениетін қалыптастыру.

Мәселелер:

1. Қазақстан Республикасының Музыкалық дарынды балаларды **анықтау, оқыту және тәрбиелеу;**
2. Жоғары музыкалық оқу орындарында одан әрі оқу үшін, мәдениеттің, өнердің заманауи әлемдік талаптарына жауап беретін, жоғары кәсіби орындаушы-музыкантты даярлау,
3. Жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін **дамыту**, адамгершіліктің берік негіздерін, дені сау өмір салтын қалыптастыру, даралықты дамыту үшін жағдай жасау арқылы интеллектті байыту;

4. Қазақстандық патриотизм мен азаматтыққа, өз Отанына деген сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халықтық дәстүрлерді құрметтеуге, кез келген конституцияға қарсы және қоғамға жат көріністерге төзбеушілікке **тәрбиелеу**.
5. Оқушылардың шығармашылық өзін-өзі дамуына жағдай жасау, музыкалық дарынды балалардың рухани және әлеуетті мүмкіндіктерін дамыту;
6. Әлемдік және отандық мәдениеттің жетістіктеріне баулу, қазақ халқының және Қазақстан Республикасында тұратын басқа да халықтардың тарихын, музыкалық мұрасын зерделеу.

III. Музыка бөлімінің құзыреттері.

РММОМИ музыкалық бөлімі

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру процесін жүзеге асырады;
- 2) Білім беру процесіне барлық қатысушылардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарының сақталуын қамтамасыз етеді;
- 3) Мектеп жарғысының орындалуын қамтамасыз етеді;
- 4) Білім беру процесін ұйымдастыру және оған қатысушылардың қызметін үйлестіру жөніндегі қажетті құжаттаманы әзірлейді және бекітеді;
- 5) Мектеп оқушыларының музыкалық бағдарламаларды меңгеруін бақылауды жүзеге асырады; оқушылардың білім сапасына мониторинг жүргізеді;
- 6) тиісті құжаттаманы дайындау арқылы мектеп әкімшілігін оқу-тәрбие процесінің жай-күйі және оның қызметінің тиімділігі туралы объективті ақпаратпен қамтамасыз етеді;
- 7) Білім беру процесін әдістемелік қамтамасыз етуді жүзеге асырады;
- 8) Оқу бағдарламасын меңгермеген оқушыларды оқудан шығаруды ұсынады;
- 9) Педагогикалық бос жұмыс орындары бойынша мектепке қабылдауға әңгімелесуге қатысады;
- 10) Педагогикалық жүктемені бөлу мәселелерін алқалы түрде талқылайды. Мұғалімдердің оқу жүктемесін түпкілікті бекіту жалпы жиналыста мектеп директорының қатысуымен шешіледі;

11) Мектептің музыка бөлімінде педагогикалық қызметке алғаш кіріскен мұғалімдерге кәсіби көмек көрсету үшін тәлімгерлікті жүзеге асырады;

12) Бөлім педагогтерін көтермелеу, марапаттау және марапаттау үшін әкімшілік алдында өтініш жасайды.

IV. Музыкалық жұмыс бойынша директордың орынбасарының функциялары

Келесі функцияларды орындайды:

- 1) бөлімдердегі оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру және оған басшылық ету;
- 2) мамандандырылған музыкалық білім берудің бағдарламалық талаптарын меңгеруді қамтамасыз етуді бақылау;
- 3) үлгілік оқу жоспарлары негізінде ағымдағы оқу жылына арналған оқу жоспарын әзірлеу және педагогикалық жүктемені бөлу;
- 4) педагогтердің бөлімшелердегі оқу сабақтарының кестесін сақтауын, сабақтардың уақтылы басталуы мен аяқталуын, өздерінің кәсіби міндеттерін адал орындауын бақылауды жүзеге асыру;
- 5) бөлім меңгерушілерінің емтихан ведомостарын, жеке журналдарды, оқушылардың жеке жоспарларын, сондай-ақ үлгерімі мен сабаққа қатысуы жөніндегі мәліметтерді уақтылы тапсыруына, Музыкалық пәндер бойынша оқушылардың үлгерімі мен сабаққа қатысуын бақылауды және есепке алуды жүзеге асыру;
- 6) бөлімшелердің отырыстарын (тоқсанда 2-3 рет), ата-аналар жиналыстарын ұйымдастыру және өткізу;
- 7) жылдық және статистикалық есептерді, педагогикалық кеңестерді, әдістемелік кеңестерді, кеңестерді жасау үшін бөлімшелер бойынша деректерді дайындауды жүзеге асыру;
- 8) бөлімдерде құжаттама жүргізуді жүзеге асыру;
- 9) бөлімше педагогтерінің әдістемелік жұмысын ұйымдастыру және бақылау.

Құқылы:

- 1) барлық оқу сабақтарына қатысуға;
- 2) бөлім меңгерушілерінен, сондай-ақ барлық педагогтер мен концертмейстерлерден белгіленген есептілік формаларын уақтылы тапсыруды талап етуге;
- 3) оқу сабақтарын бақылаудың, оқушыларды аралық және қорытынды аттестаттаудың барлық бақылау формаларында қатысуға;
- 4) мектептің оқу-тәрбие және әдістемелік жұмыс процестерін жетілдіруге қатысуға;
- 5) бөлімдердің нормативтік-әдістемелік және материалдық-техникалық базасын жақсарту жөнінде ұсыныстар енгізуге;
- 6) барлық бөлімдердің концерттік жұмысын бақылауға

7) біліктілігін жүйелі түрде арттырып, белгіленген мерзімде аттестаттаудан өтуге.

V. Музыка бөлімі педагогының құқығы мен міндеттері

Музыка бөлімінің педагогы кәсіби қызметті жүзеге асыру кезінде **құқылы:**

- 1) кәсіби қызметті ұйымдастыру тәсілдері мен формаларын еркін таңдау;
- 2) лауазымды және басқа да адамдар тарапынан заңсыз араласудан және кедергі келтіруден қорғауға;
- 3) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе өзге де заңды өкілдері тарапынан мамандыққа құрметпен қарауы мен тиісті құрметке ие болуға;
- 4) кәсіби қызметті жүзеге асыру үшін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету және қажетті жағдайлар жасалуына;
- 5) ғылыми, зерттеу, шығармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге асыру, педагогикалық практикаға жаңа әдістемелер мен технологияларды енгізуіне;
- 6) шығармашылық бастама, авторлық бағдарламалар мен оқыту мен тәрбиелеу әдістерін әзірлеу және қолдану, оқыту мен тәрбиелеудің жаңа, неғұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуына және таратуына;
- 7) бөлімдердің бағдарламалық талаптарына сәйкес оқу құралдарын, материалдарды және оқыту мен тәрбиелеудің өзге де құралдарын таңдауына;
- 8) білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарларын, әдістемелік материалдар мен білім беру қызметінің өзге де компоненттерін, сондай-ақ оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу құралдарын әзірлеуге қатысуға;
- 9) біліктілік санатын мерзімінен бұрын беруге;
- 10) сауықтыруына;
- 11) білім беру ұйымының сайланбалы органдарына қатысуға;
- 12) мемлекеттік наградалар, құрметті атақтар, сыйлықтар және атаулы стипендиялар түріндегі педагогикалық қызметтегі жетістіктері үшін моральдық және материалдық көтермелеуіне;

13) білім беру ұйымының алқалы басқару органдарының жұмысына қатысуға;

14) өзінің кәсіби ар-намысы мен қадір-қасиетін қорғалуына.

Музыка бөлімінің педагогі міндетті:

- 1) өз қызметінде тиісті кәсіби құзыреттерге ие болуға;
- 2) оқыту мен тәрбиелеудің педагогикалық қағидаттарын сақтауға, оқыту мен тәрбиелеудің сапасын қамтамасыз етуге;
- 3) өзінің кәсіби шеберлігін, зерттеушілік, зияткерлік және шығармашылық деңгейін үздіксіз жетілдіруге, оның ішінде біліктілік санатының деңгейін кемінде бес жылда бір рет арттыруға (растауға);
- 4) педагогикалық әдепті сақтауға міндетті;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндетті мерзімді медициналық қарап-тексеруден өтуге міндетті;
- 6) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің және олардың ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 7) балаларды заңға, адам мен азаматтың құқықтарына, бостандықтарына, ата-аналарына, үлкен, отбасылық, тарихи және мәдени құндылықтарға, мемлекеттік рәміздерге, жоғары адамгершілікке, патриотизмге, қоршаған ортаға ұқыпты қарауға құрмет рухында тәрбиелеуге;
- 8) білім алушылар мен тәрбиеленушілерде өмірлік дағдыларды, құзыреттерді, дербестікті, шығармашылық қабілеттерді дамытуға және салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыруға;
- 9) ата-аналарды немесе өзге де заңды өкілдерді оқу-тәрбие процесінің барысы және білім алушылардың үлгерімі туралы хабардар етуге, оқыту және тәрбиелеу мәселелері бойынша консультация беруге;
- 10) өзіне сеніп тапсырылған мүлік пен құралдарды тұтастай сақтауға, кабинет пен жабдықты жөндеуге өтінімдерді уақтылы ұсынуға міндетті.

VI. Білім алушылардың құқықтары мен міндеттер

Білім алушылар құқылы:

- 1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес сапалы музыкалық білім алуға;
- 2) орындаушылық шеберлік байқаулары мен олимпиадаларына және таңдау бойынша музыкалық-теориялық пәндер бойынша қатысуға;
- 3) білім беру ұйымын басқаруына қатысуға;
- 4) өз пікірі мен сенімін еркін білдіруге;
- 5) өзінің адамдық қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 6) оқудағы, ғылыми және шығармашылық қызметтегі жетістіктері үшін көтермеленуіне және сыйақы тағайындалуына.

Білім алушылар міндетті:

- 1) Қазақстан Республикасының лайықты азаматтары болуға, өз елінің Конституциясын білуге және сақтауға, мемлекеттік рәміздерді: Елтаңбаны, туды және Әнұранды құрметтеуге, халық дәстүрлерін құрметтеуге;
- 2) конституцияға қарсы кез келген көріністерге төзбеушілікті көрсету;
- 3) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білімді, іскерлікті, практикалық дағдылар мен құзыреттерді меңгеруге, ішкі тәртіп қағидаларын сақтауға, білім беру ұйымының жарғысында және білім беру қызметтерін көрсету туралы шартта көзделген басқа да талаптарды орындауға;
- 4) адал, мұқият оқып, дәлелді себептерсіз сабақты өткізіп алмаңыз, шамамен өзін-өзі ұстаныз;
- 5) айналасындағыларға дұрыс және мейірімділікпен қарауға, өзінің мәдени деңгейін жүйелі түрде арттыруға;
- 6) өз денсаулығына қамқорлық жасау, рухани және физикалық өзін-өзі жетілдіруге ұмтылу;
- 7) белгіленген киім нысанын сақтауға міндетті;
- 8) педагогтің ар-намысы мен қадір-қасиетін, олар оқитын оқу орнының дәстүрлерін құрметтеуге;
- 9) мектептің музыкалық аспаптары мен басқа да мүлкіне ұқыпты қарауға, олардың сақталуына жауапты болуға;
- 10) мектеп басшылары мен мұғалімдердің нұсқауларына бағынуға, оларға тиісті құрмет көрсете отырып, білім алушылар мен мектеп қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 11) сыртқы келбетін қадағалап: ұстану тәсілімен, киім үлгісінже жақсы талғам, қарапайымдылық танытуға.

Оқушылар міндеті:

- 1) тұрғылықты жеріне қарамастан сабаққа кешікпеу;
- 2) сабаққа қоңырау шалғанға дейін кіріп, дереу оқушылар үстелінде өз орнына жайғасып, сабаққа қажетті барлық құралдарын алдына ала дайындауға тиісті;
- 3) барлық қажетті оқу құралдарының болуы;
- 4) мұғалім немесе кез-келген ересек адам сыныпқа кірген кезде, тұрып, оны қарсы алып, мұғалімнің рұқсатынан кейін ғана отыруға;
- 5) сыныптастарының жауаптары кезінде оларды мұқият тындап, ал қажет болған жағдайда мұғалімнің рұқсатымен толықтырулар енгізуге;
- 6) сабақтың әр минутын ұтымды пайдаланып, бөгде істерге алаңдамай, айналыспау;
- 7) үй тапсырмасын күнделігіне жазып алуға;
- 8) мұғалімнің рұқсатымен сабақты аяқтап, оқу құралдарын жинастырып, сабақтан тыныш шығуға.

Ынталандыру формалары болуы мүмкін:

- 1) Алғыс, мақұлдау;

- 2) құрметті міндеттерді тапсыру;
- 3) мақтау грамоталарымен, дипломдармен марапаттау.
- 4) мектеп демеушілерінен стипендиялар мен сыйлықтар алуға кандидаттарды ұсыну.

Жаза не үшін белгіленеді:

- 1) мектептің ішкі тәртіп ережелерін бұзғаны үшін (кешігудің, сабақты өткізіп алудың дәлелді себептерінің болмауы, мектеп бойынша міндеттер мен бұйрықтарды орындамағаны үшін), сондай-ақ педагогтердің немесе мектеп қызметкерінің негізделген шағымдары болған жағдайда;
- 2) мектеп мүлкін ұрлағаны және бүлдіргені және басқа да құқыққа қайшы әрекеттері мен әрекеттері үшін;
- 3) оқушылардың қоғамға қарсы мінез-құлқы үшін;
- 4) темекі шегу және спирттік ішімдіктерді, есірткі құралдарын пайдаланғаны үшін;
- 5) мұғалімге қатысты дөрекілік үшін.

Жазалау формалары болуы мүмкін:

- 1) күнделікке жазу;
- 2) сынып жетекшісін және білім алушының заңды өкілдерін хабардар ете отырып, оқушыны сыныптан шығару-сыныптың мүддесін қорғау шарасы ретінде қолданылады;
- 3) ата-аналарды мектепке шақыру;
- 4) мектептен шығару.

VII. Ата-аналардың және өзге де заңды өкілдерінің құқықтары мен міндеттері

Кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де заңды өкілдері құқылы

- 1) білім беру ұйымдарынан өз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оқу жағдайларына қатысты ақпарат алуға;
- 2) ата-аналар комитеттері арқылы білім беру ұйымдарын басқару органдарының жұмысына қатысуға;
- 3) жанжалдарды реттеу жөніндегі комиссияға жүгінуге құқылы;
- 4) заңнамада тыйым салынбаған өз мүдделерін қорғаудың басқа да тәсілдерін пайдалануға;
- 5) мекеме қызметкерлерінің өзінің лауазымдық жағдайын теріс пайдалану фактілері туралы жоғары тұрған органдарға хабарлауға;
- 6) аударма себепін түсіндіре отырып, мамандық және музыкалық-теориялық пәндер бойынша басқа педагогке ауысу туралы өтініш беруге құқылы.

Ата-аналар мен өзге де заңды өкілдер міндетті:

- 1) балаларға мамандығы және музыкалық-теориялық пәндері бойынша үйде өмір сүру және оқу және өз бетінше сабақ алу үшін салауатты және

қауіпсіз жағдайлар жасауға, олардың зияткерлік және дене күштерінің дамуын, адамгершілік қалыптасуын қамтамасыз етуге;

2) мектеп жарғысында айқындалған ережелерді орындауға міндетті;

3) балалардың сабаққа қатысуын қамтамасыз ету;

4) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген міндетті мектеп нысанына қойылатын талаптарды орындауға міндетті;

5) қызметкерлердің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге, мектеп қызметкерлеріне құрметпен қарауға, олардың оқу жөніндегі ұсынымдарын орындауға, сыпайы қарауға, жанжал туғызбауға тиіс.

VIII. Білім беру процесінің объектілері мен субъектілерінің өзара іс-әрекет жасау тәртібі

Музыка бөлімінің мұғалімдері өзара әрекеттеседі:

- 1) Директордың оқу работе жөніндегі орынбасарымен-сабақ кестесін, аралық және қорытынды аттестацияларды, статистикалық есептерді жасау мәселелері бойынша;
- 2) Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарымен-бөлімшеде тәрбие жұмысын ұйымдастыру, жүргізу және үйлестіру мәселелері бойынша;
- 3) директордың музыкалық жұмыс жөніндегі орынбасарымен-сабақ кестесін құру, аралық және қорытынды аттестаттау, мектеп қызметін үйлестіру мәселелері бойынша;
- 4) мектептің музыкалық бөлімшелерінің меңгерушілерімен-білім беру процесін ұйымдастыру, сабаққа қатысу және үлгерім, оқушылардың мектептің ішкі тәртібін бұзу, контингент қозғалысы, есептілікті дайындау және тапсыру мәселелері бойынша;
- 5) интернат меңгерушісімен сабаққа қатысу, оқушылардың үлгерімі мен мінез-құлқы және оқу-тәрбие жұмысын үйлестіру мәселелері бойынша;
- 6) кітапханамен - оқушыларды оқу-әдістемелік және анықтамалық әдебиеттермен қамтамасыз ету мәселелері бойынша;
- 7) директордың шаруашылық жұмысы жөніндегі орынбасарымен – білім беру процесін материалдық-техникалық қамтамасыз ету мәселелері бойынша;
- 8) білім алушылардың ата-аналарымен, өзге де заңды өкілдерімен, жалпымектептік ата-аналар комитетінің мүшелерімен және төрағасымен, педагогикалық әдеп жөніндегі кеңеспен, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қоғамдық кеңеспен және мектептің басқа да қоғамдық органдарымен

IX. Оқушыларды қабылдау тәртібі

1. Оқушыларды қабылдау және шығару тәртібі білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Мектепке түсу құқығын Қазақстан Республикасы азаматтарының, Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын басқа мемлекеттердің азаматтарының балалары, сондай-ақ Қазақстан Республикасында ратификацияланған келісімдерге сәйкес шетел азаматтарының балалары пайдаланады.
3. I-сыныпқа қабылдау конкурстық іріктеу нәтижелері бойынша қабылдау комиссиясының шешімімен жүзеге асырылады.
4. Қабылдау конкурсына дарынды балаларға арналған мамандандырылған музыкалық мектепте кәсіптік оқуға сәйкес келетін, созылмалы аурулары, туа біткен патологиялары, мертігулері және ойын аппаратында кемшіліктері жоқ музыкалық және физиологиялық деректері бар балалар жіберіледі.
5. Конкурса денсаулық жағдайы бойынша ерекше күтімге мұқтаж, бір мезгілде екі мектепте (музыкалық және жалпы білім беретін) ауыр жүктемелерге жол берілмейтін балалар жіберілмейді. (Аурулардың шамамен тізімі: жүйке жүйесінің органикалық зақымдануы, туа біткен жүрек ақаулары, туа біткен ақаулар, коллагеноздар, бүйректің ауыр аурулары, эпилепсия, туберкулез, энурез, ДКК расталған).
6. Конкурс 3 турда өткізіледі:
 - 1) I тур – табиғи музыкалық деректердің болуына тестілеу (музыкалық есту, ырғақ, музыкалық есте сақтау, интонацияны тексеру.)
 - 2) II тур – музыкалық жадының бар-жоғын тестілеу (әуендердің неғұрлым күрделі үзінділері 4 тактілі және неғұрлым күрделі ырғақты топтар, гармоникалық есту қабілетінің бар-жоғын тексеру, дайындалған балалар үшін аспапта бірнеше пьеса орындау.)
 - 3) III тур - балалардың музыкалық дарынды балаларға арналған мектепте оқуға психологиялық дайындығына тестілеу (жеке дайындық-мотивациялық саланы, эмоционалдық тұрақтылықты дамыту; интеллектуалдық дайындық-жалпы ой-өрісі, сөз қоры, ауызекі сөйлеу тілі, ұсақ моториканы меңгеру, танымдық процестерді дамыту (зейін, есте сақтау, ойлау, қиял), талдау қабілеті, ақпаратты жалпылау, жіктеу, қорытынды жасау; әлеуметтік-психологиялық дайындық-баланың басқа балалармен қолайлы қарым-қатынас орнату, бірлесіп жұмыс істеу, берілу, тыңдау және тәртіптің қоғамдық нормаларын сақтау қабілеттері.)
7. Оқуға түсушілер үшін тест тапсырмаларын қабылдау комиссиясы әзірлеп, мектеп директоры бекітеді.
8. 3 турдың нәтижелері бойынша өткен үміткерлердің тізімін қабылдау комиссиясы қорытындылап, бекітеді. 3 турдан өткен және 3 турдың қорытындысы бойынша жоғары балл жинаған конкурсанттар I-сыныпқа қабылданады.
9. Қабылданған оқушыларды аспаптар бойынша бөлу қабылдау комиссиясының құзырлығында.
10. Оқыту тілін таңдау құқығы ата-аналар құзырлығында.
11. Оқуға түсуге үміткер балалар үшін түсу емтихандарына дайындық сапасын жақсарту мақсатында мектепте Мамандық бойынша педагогтармен

және сольфеджиомен жылына екі рет демалыс уақытында кеңес берулер ұйымдастырылады.

Х. Білім беру процесі

1. РММОМИ-дегі білім беру процесі білім берудің тұтастығы мен үздіксіздігі, ізгілендіру, даралау және саралау қағидаттарында жүзеге асырылады.

2. РММОМИ білім беру процесін ұйымдастыру мамандандырылған музыкалық мектеп-интернаттар мен өнер саласындағы мамандандырылған мектептер үшін жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу жоспарларына сәйкес әзірленген оқу жұмыс жоспарлары бойынша жүзеге асырылады.

3. РММОМИ мамандандырылған музыкалық білім берудің жұмыс оқу жоспары мен оқу бағдарламаларын дербес әзірлейді.

4. Мектепте оқыту келесі музыкалық бөлімдерде мамандықтар бойынша жүргізіледі:

- * арнайы фортепиано бөлімі (фортепиано);
- * скрипка және альт бөлімі (скрипка, альт)
- * виолончель, контрабас және арфа бөлімі (виолончель, контрабас, арфа) ;
- * үрмелі аспаптар, ұрмалы аспаптар және эстраданың музыкалық орындаушылық бөлімі (флейта, гобой, кларнет, саксофон, фагот, мүйіз, керней, тромбон, туба, ұрмалы аспаптар) ;
- халық аспаптар бөлімі (домбыра-тенор, шертер, домра-прима, бас шертер, бас-домбыра, қобыз-прима, қыл-қобыз, бас қобыз, сырнай, баян);
- * музыка және композиция теориясы, тарихы бөлімі;
- * хор дирижерлау бөлімі;
- оркестрлік дирижерлеу бөлімі;
- * міндетті фортепиано бөлімі (арнайы фортепиано бөлімінен басқа барлық мамандықтардың оқушылары үшін);
- * концертмейстерлік шеберлік бөлімі (арнайы фортепиано бөлімінің оқушылары үшін);
- * камералық ансамбль және квартет бөлімшесі (теория, музыка және композиция тарихы, халық бөлімі және хор дирижері бөлімшесінің оқушыларынан басқа).

5. РММОМИ бейіндеуші пәндер ішіндегі білім салаларын айқындайды, білім алушылардың сұраныстарына және кадр әлеуетінің мүмкіндіктеріне сәйкес факультативтік сабақтар өткізеді.

6. Арнайы пәндер бойынша әр тоқсанның соңында сынақтар мен емтихандарды тапсыру кезеңінде оқушыларға емтихан тапсырған күні және I жартыжылдықтағы академиялық концерттер мен оқу жылының соңында ауысу емтихандарын өткізуден бір күн бұрын музыкалық-теориялық және жалпы білім беретін пәндер бойынша сабақтардан босату беріледі. Сондай-ақ, мектеп оқушылары жылына екі рет факультативтік пәндер бойынша емтихан тапсырады.

7. Емтихан апталығы кезінде мамандық бойынша сабақтар кесте бойынша өткізілмейді, педагогтар залдарда дайындықтар мен консультациялар өткізеді.
8. Мастер-класстарды өткізу кезінде педагог оқушылармен бірге мастер-класс жүргізетін шақырылған музыканттардың сабақтарына қатысады.
9. Байқауға қатысушылар үшін оқу сабақтарына тек әкімшіліктің шешімі бойынша (әр оқушы бойынша жеке) еркін қатысуға жол беріледі. Бұл ретте барлық жалпы білім беретін және музыкалық-теориялық пәндер бойынша оқу материалын міндетті түрде тапсыру еркін барудың маңызды шарты болып табылады.
10. Музыкалық пәндер бойынша тек "жақсы" және "өте жақсы" оқитын оқушылар Республикалық, Халықаралық басқа да байқауларға қатысуға жіберіледі.
11. Мектепте кәсіби дағдыларды, орындаушылық және сахналық шеберлікті дамыту үшін шығармашылық ұжымдар ұйымдастырылады: симфониялық, Халықтық, үрмелі, эстрадалық-симфониялық оркестрлер, Биг Бенд, Диксиленд, хор, скрипкашылар, виолончелистер, қобызшылар, қыл-қобызшылар, домбырашылар, домристер және фольклорлық ансамбльдер.
12. Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарт бағдарламаларын және музыкалық-теориялық пәндер бойынша бағдарламаларды меңгеруді тексеру мақсатында оқу жылы ішінде оқушылардың білімінің директорлық бөлімдері жүйелі түрде жүргізіледі.
13. Негізгі жалпы, жалпы орта, мамандандырылған музыкалық білім берудің білім беру бағдарламаларын игеру түлектерді міндетті қорытынды мемлекеттік аттестаттаумен аяқталады. Түлектерді арнайы, музыкалық-теориялық, жалпы білім беретін пәндер бойынша қорытынды мемлекеттік аттестаттау қолданыстағы заңнамаға, білім беру саласындағы уәкілетті органның нұсқаулықтары мен бұйрықтарына сәйкес жүзеге асырылады.
14. Аспаптық орындаушылық түлектерінің мемлекеттік емтихан бағдарламалары бөлімшелерде бекітіледі және әр түрлі стильдегі кемінде 4 шығармадан тұруы тиіс. Түлектердің Мемлекеттік емтихандарындағы шығармаларды қысқартуға жол берілмейді.
15. Мектеп оқушылары "мектептің ауыстыру ережелеріне" сәйкес бір бөлімнен екіншісіне ауыса алады.
16. Аспаптық орындау бөлімшелерінің оқушылары мектептің педагогикалық кеңесінің шешімі бойынша қосымша мамандыққа рұқсат етілуі мүмкін.
17. РММОМИ-де оқыту мемлекеттік және орыс тілдерінде жүргізіледі. РММОМИ-де оқу мерзімі-12 жыл. Білім беру процесі білім берудің 3 кезеңінен тұрады: бастауыш (1-4 сыныптар), негізгі (5-9 сыныптар), орта (10-12 сыныптар).
18. Бастапқы кезеңде (1-4 сыныптар) оқушылар музыкалық аспапқа бейімделу дағдыларын, музыкалық-есту қойылымдарын, музыкалық жадыны, ойын аппаратының еркіндігін, орындаушылық техниканы дамытуы керек.

19. Білім берудің екінші кезеңінде (5-9 сыныптар) – бағдарламалар оқушылардың үлкен құрылымдармен ойлау қабілетін дамытуды, көркемдік экспрессивтіліктің барлық құралдарымен (дыбыс, динамика, ритм, педализация, музыкалық-есту бақылауының мәні, стиль сезімі) дербес және мағыналы жұмыс істеу дағдыларын дамытуды, күрделі репертуарлық материалды меңгеруді қамтиды. Осы кезеңді игерудің соңында студенттер орындаушылық шеберліктің жоғары деңгейіне, техникалық дамуға, саусақтардың еркін қимылдауына ие болуы керек.
19. Үшінші кезеңде - (10-12 сыныптар) оқушылар орындаушылық шеберліктің тұрақты кәсіби деңгейіне ие болуы тиіс.
20. 1, 4, 9-сыныптар конкурстық болып табылады. Бағдарламаның талаптарына сәйкес оқушылардың білімін, іскерлігі мен дағдыларын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ олардың дарынды балаларға арналған мамандандырылған музыка мектебінде одан әрі кәсіптік оқуға жарамдылығын айқындау мақсатында осы сыныптарды бітіргеннен кейін музыкалық-теориялық, арнайы және жалпы білім беретін пәндер бойынша қорытынды емтихандар өткізіледі.
21. Мамандық бойынша оқыту сапасын арттыру және интернатта тұратын 1-4 сынып оқушылары үшін өткен материалды бекіту үшін мамандық бойынша жеке қосымша педагогикалық сағат (аптасына 2 сағат) және сольфеджио бойынша топтық сағат (аптасына 2 сағат) көзделген.
22. Объективті себептер бойынша мектепте оқу процесінде арнайы аспап бойынша жеткілікті нәтиже көрсетпеген (орындаушылық аппараттың кемшіліктері, физиологиялық деректер), бірақ тамаша музыкалық деректері бар оқушылар басқа бөлімшелерге ауыстырылуы мүмкін.
23. Оқу кезеңінде ерекше күтімді қажет ететін аурулары анықталған және бір мезгілде 2 мектепте (музыкалық және жалпы білім беретін) оқуға үлкен жүктемелерге жол берілмейтін оқушылар дарынды балаларға арналған мамандандырылған музыкалық мектепте оқи алмайды және тұрғылықты жері бойынша жалпы білім беретін мектептерге ауыстырылады (аурулардың шамамен тізімін Осы Ереженің IV.тарауының 5-і тармағында қараңыз.).
24. Мамандандырылған музыкалық және жалпы білім беру бағдарламаларын меңгермеген және ауыспалы жылдық емтиханда «2» (қанағатсыз), 3 және одан да көп музыкалық және жалпы білім беретін пәндер бойынша «3» (қанағаттанарлық) бағасын алған оқушылар педагогикалық кеңестің шешімі бойынша мектептер оқушылар қатарынан шығарылады және тұрғылықты жері бойынша оқу орындарына ауыстырылады.
25. Білім беру үдерісі аясында басқа бөлімге ауысуы мүмкін. Оқушыны басқа мамандыққа ауыстыру аспапқа, физикалық деректерге, денсаулық жағдайына бейімделмегендіктен жүзеге асырылуы мүмкін. Ол үшін:
- бөлім педагогы қызметтік жазбада басқа бөлімшеге ауысу себепін баяндайды
 - бөлім меңгерушісі педагогтің қызметтік жазбасы негізінде мектеп басшылығының алдында оқушыны басқа бөлімге ауыстыру туралы

дәлелді ұсыныспен шыға алады
Оқушыны басқа бөлімшеге ауыстыру туралы мәселені арнайы комиссия қарайды, ол 5 жұмыс күні ішінде шешім қабылдайды

26. Конкурстық сыныптарда - 1, 4, 9 оқу жылының соңында мамандық бойынша емтихандар өтеді. Осы сыныптарда аттестаттаудан өтпеген оқушылар тұрғылықты жері бойынша жалпы білім беретін мектептерге ауыстырылады. Ол үшін педагог қызметтік жазбада аттестаттау қорытындысы бойынша оқушыға қысқаша сипаттама береді, соның негізінде бөлім меңгерушісі оқушыны әкімшіліктің алдына оқудан шығару туралы мәселе қояды.

27. Ауысу емтихандары білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен оқушыларды ауыстырудың, қорытынды аттестаттаудың және бітірудің үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізіледі.

28. Мемлекеттік бітіру емтихандарын өткізу кезінде мек мүшелері мен төрағалары ретінде Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясының, Қазақ Ұлттық Өнер университетінің және басқа да мәдениет және өнер оқу орындарының жетекші педагог-профессорлары, көрнекті қайраткер-музыканттары шақырылады.

29. РММОМИ түлектері «мемлекеттік үлгідегі білім туралы құжаттардың түрлері мен нысандарын және оларды беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 11 тамыздағы № 638 қаулысына сәйкес:

1. Негізгі мектепті әдеттегі үлгіде және «үздік» бітіргені туралы куәлік;
2. Негізгі үлгідегі және «Үздік» орта білім туралы Аттестат;
3. ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің «Күләш Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ» РММ-нің негізгі үлгідегі және «үздік» бітіргені туралы куәлік.

XI. ҚР МАМ «Күләш Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ» РММ музыкалық бөлімдерінің жұмыс ерекшеліктері

Қызмет негіздері

1. РММОМИ барлық бөлімдерінің педагогтері өз қызметінде РММОМИ директоры бекіткен лауазымдық нұсқаулықтарды, бұйрықтарды, жергілікті актілерді басшылыққа алады.
2. Әрбір бөлімше бекітілген жұмыс оқу жоспарына сәйкес білім беру бағдарламаларының сапалы іске асырылуына, сондай-ақ білім беру үдерісін ұйымдастыру нысандарының, әдістері мен құралдарының және оқушылардың жасына сәйкестігіне жауапты болады.
3. Әр бөлімде әдістемелік жұмыс, ашық сабақтар, педагогтердің өзара қатысуы, білім беру процесін, бағдарламаларды, қызмет түрлері мен әдістерін, педагог қызметкерлердің шеберлігін жетілдіруге бағытталған сыныптық және тақырыптық концерттер жүргізіледі.

4. Сабақ кестесі педагогтармен құрастырылып, балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, балаларды оқытудың неғұрлым қолайлы режимін құруды ескере, бөлім меңгерушісі түзетеді.

5. Бөлім мұғалімдері барлық емтихандарға қатысуға міндетті (оның оқушысы өнер көрсетпесе де): академиялық концерттер мен емтихандар, сынып концерттері, бөлім мен мектеп ұйымдастырған іс-шаралар. Бөлім отырыстарына, ата-аналар жиналыстарына, педагогикалық кеңестерге педагогтердің қатысуы міндетті.

6. Оқу жылы басталар алдында бөлім меңгерушілері өз ұжымының отырыстарында бөлімшелердің перспективалық жұмыс жоспарларын әзірлейді және бекітеді. Бөлімдердің отырыстары тоқсанына кемінде 2-3 рет жоспарланады.

7. Аспаптық сыныптағы оқу және тәрбие жұмысының негізгі формасы "мамандық" және басқа да пәндер бойынша сабақтарда, сондай-ақ топтық оқыту түрінде (музыкалық-теориялық пәндер мен ұжымдық сыныптар) білім алушымен педагогтың жеке сабағы ретінде өткізілетін сабақ болып табылады.

Сабақтың жеке формасы музыкалық өнер құралдарымен әр оқушының шығармашылық даралығын ашуға, оқу процесінде музыкалық қабілет деңгейін, музыкалық-теориялық дайындықты, оқушылардың психологиялық-физиологиялық және жас ерекшеліктерін ескеретін сараланған тәсілді қолдануға мүмкіндік береді.

8. Оқу жылының басында мұғалім оқушылардың жеке жоспарларын жасайды. Оқушының жеке жоспарын жасау кезінде оқу жылының басында және соңында оның сипаттамасына сәйкес жеке жұмысты жоспарлаудың перспективалық және ағымдағы міндеттері ескеріледі.

Оқу жылының соңында мұғалім бағдарламалық талаптардың орындалу сапасын атап өтеді және музыкалық және техникалық дамудың, оқушының үлгерімі мен жұмыс қабілеттілігінің сипаттамасын береді. Музыка теориясы, тарихы және композиция бөлімінің педагогтары оқу жоспарындағы сағат торына сәйкес әр пән бойынша оқу бағдарламасына сәйкес оқу нысанына (топтық немесе жеке) қарамастан жыл сайынғы күнтізбелік оқу жоспарларын жасау бойынша жұмыс істейді.

9. Педагог репертуарлық тізімді дербес қалыптастырады, шығармаларды жүйелейді, білім алушының жеке мүмкіндіктеріне сәйкес репертуарды толықтырады. Білім алушылардың жеке жоспарлары 20-21 ғасырлардағы композиторлық техника элементтерін пайдалана отырып, қазақ халық және кәсіби музыкасын, классикалық музыканы, заманауи музыканы тартудың арқасында репертуардың кең репертуарлық үрдістерін, жаңаруы мен байытылуын көрсетуі тиіс.

10. Үлгерімді бақылаудың негізгі түрлері:

а) үлгерімді ағымдағы бақылау;

б) аралық аттестаттау (сынақтар, техникалық емтихандар, академиялық емтихандар, жылдық ауысу емтиханы);

в) қорытынды аттестаттау (мемлекеттік емтихан).

Ағымдағы бақылау оқу тәртібін сақтауға, пәнге деген көзқарасты анықтауға, үй сабақтарын дайындауды ұйымдастыруға бағытталған, тәрбиелік мақсаттары бар, ынталандырушы сипатта болады.

Ағымдағы бақылауды мұғалім кез-келген пән бойынша үнемі, сабақ кестесі аясында жүзеге асырады және әртүрлі бағалау жүйесін қолдануды ұсынады. Бағалар білім алушының журналы мен күнделігіне қойылады. Онда келесі жайттар ескеріледі:

- 1) баланың сабаққа қатынасы, оның күш-жігері мен еңбекқорлығы;
- 2) сабақта да, үй жұмысы кезінде де бастамашылық және дербестік таныту;
- 3) ілгерілеу қарқыны.

15. Аралық аттестаттау білім алушының дамуының сәттілігін және оның осы кезеңдегі оқу міндеттерін игеру дәрежесін анықтайды. Аралық аттестаттаудың ең көп тараған нысандары комиссияның шақыруымен өткізілетін бақылау сабақтары, сынақтар, академиялық концерттер, техникалық сынақтар, емтихандар болып табылады. Академиялық емтихандардың нәтижелері бойынша тоқсандық бағалар қойылады, тоқсандық баға емтихандық бағадан жоғары бола алмайды.

16. Қорытынды аттестаттау (қорытынды және қорытынды емтихандар) ұсынылған мемлекеттік емтихан бағдарламасы шеңберінде музыкалық, техникалық және көркемдік міндеттердің толық кешенін меңгеру деңгейі мен сапасын айқындайды.

Емтихандарда баға қойылады және тиісті құжаттамада (емтихан ХАТТАМАСЫ, ведомость) тіркеледі.

18. Үлгерімді бақылау формалары.

1) Ауысу емтихандары әр оқу жылының соңында өткізіледі. Білім алушының орындауы осы оқу жылының бағдарламасын меңгеру деңгейін көрсетеді. Ауысу емтиханы міндетті әдістемелік талқылаумен аяқталатын сараланған бағалау жүйесін қолдана отырып өткізіледі. Емтихандар оқу сабақтарынан тыс өткізіледі. Бағдарламаны толық меңгерген білім алушы келесі сыныпқа ауыстырылады.

2) Сынақтар тоқсанның ортасында өткізіледі, техникалық бағдарламаның немесе оның бір бөлігінің комиссияның қатысуымен көпшілік алдында орындалуын көздейді. Сынақтар ұсынымдық сипаттағы міндетті әдістемелік талқылаумен сараланған.

3) Академиялық емтихандар әр тоқсанның соңында өткізіледі және дифференциалды бағалаумен және кейіннен әдістемелік талқылаумен комиссияның қатысуымен оқу бағдарламасының немесе оның бір бөлігінің көпшілік алдында (сахнада) орындауын білдіреді.

4) Қорытынды аттестаттау (қорытынды және қорытынды емтихандар) бағдарламаны игеру деңгейі мен сапасын анықтайды. Бітіру емтиханы мектеп басшысы бекіткен кесте бойынша – 9 және 12-сыныптарда

өткізіледі.

Жалпы мектептің барлық бөлімдерінің жұмысы келесі міндеттерді орындауға бағытталған:

Оқу жұмысы:

- Барлық музыкалық бөлімшенің жылдық оқу жоспарын жасауға қатысу;
- Оқушылардың аралық және қорытынды аттестаттау қорытындыларын талдау.

Концерттік-байқаулар жұмысы:

- Барлық музыкалық бөлімдерінің жылдық концерттік жұмыс жоспарын жасауға қатысу;
- Түрлі концерттік жобалар мен байқауларға іріктеу кезеңдерін ұйымдастыру және өткізу.

Әдістемелік жұмыс:

- Бөлімнің әдістемелік жұмысының жылдық оқу жоспарын жасауға қатысу;
- Орта арнаулы музыкалық білім беру мәселелері бойынша нормативтік-құқықтық және әдістемелік құжаттаманы зерделеу;
- Ашық сабақтарды, әдістемелік әзірлемелерді және педагогтардың сыныптық концерттерін қарау және бағалау;
- Озық педагогикалық тәжірибені зерделеу, әртүрлі әдістемелік әзірлемелермен танысу, оқыту әдістерін талдау, бөлімше бағдарламасын әзірлеу;
- Біліктілікті арттыру курстарында, мастер-кластарда және шығармашылық іссапарларда педагогтердің кәсіби өзін-өзі тәрбиелеуі.

1. «Арнайы фортепиано» бөлімі

Бөлімнің оқу бағдарламасы П. И. Чайковский атындағы Мәскеу мемлекеттік консерваториясының жанындағы Орталық музыка мектебінің «Арнайы фортепиано» бөлімінің бағдарламасы негізінде әзірленді. Музыкалық дарынды балаларды кәсіби оқытудың міндеті жоғары деңгейдегі жұмыс болып табылады.

«Арнайы фортепиано» мамандығы қажетті кәсіби деректері бар және конкурстық іріктеу арқылы музыкалық – орындаушылық пәндерді оқуға бейімділігін көрсеткен 1-12 сынып оқушыларының қатарынан қалыптастырылады. Топтардың сандық құрамы негізінен жеке болып табылады.

Оқытудың бастапқы кезеңінің негізгі сәттері музыкалық-есту көріністерін, есте сақтауды, ойын аппаратын ұйымдастыруды, оның психофизикалық жарамдылығын және осы құралға сәйкестігін, яғни табиғи үйлестіруді, физикалық деректерді және денсаулықты дамыту болып табылады. Оқудың бірінші жылынан бастап оқушының жеке шығармашылық мүмкіндіктеріне сәйкес келетін музыкалық репертуарды

оқу барысында қалыптасатын болашақ музыкант-Орындаушының кәсіби қалыптасуының барлық бағыттарын белгілеу қажет.

Орта сыныптарда мұғалім үнемі күрделі міндеттердің дәйектілігін ескеруі керек, мұнда бағдарлама текстуралық жан-жақтылықта едәуір кеңейеді.

9-12 сынып бағдарламалары талап ететін деңгейдің күрделі репертуарлық материалын игеруге келген кезде оқушы игеруі тиіс:

- Шығарма мәтіндерімен өз бетінше жұмыс істеу дағдылары
- Техникалық жұмыстың қажетті әдістері мен тәсілдерін меңгеру.
- Музыканың мағыналы мәнерлі орындалу заңдылықтарын білу.

Осы іргелі мәселелерді шешуге оқу бағдарламасына енгізілген шығармалар ықпал етеді.

Сондай-ақ, оқу жоспары бойынша **1,4,9 сыныптар конкурстық болып табылады** және жылдық емтихандардың нәтижелері бойынша бөлімше педагогтары бөлімшенің кәсіби деңгейіне сәйкес келетін және келесі сыныпқа ауыстырылатын кандидаттар туралы шешім шығарады.

Арнайы фортепиано бөлімінің емтихандары мен сынақтарының циклограммасы

Оқушылардың осы оқу жоспарының бағдарламаларын меңгеруіне бақылауды жүзеге асыру мақсатында бір жыл ішінде келесі емтихандар мен сынақтар белгіленді:

- Қыркүйек - мамандық бойынша жазғы тапсырмаларды тыңдау.
- Қазан - гамма және арпеджио бойынша техникалық сынақ
- Техниканың әртүрлі түрлеріне арналған екі этюд және пьеса.
- Желтоқсан - академиялық емтихан, 3-4 шығарма: ірі көлемді форма, полифония, пьеса және этюд.
- Ақпан - техникалық сынақ: жаттығулар, гаммалар мен арпеджио және коллоквиум.
- Наурыз - әр түрлі сипаттағы екі пьеса, орындаушылық практика - бұрын орындалған шығармалардан концерттік материалдың жинақталуын тексеру комиссия мүшелерінің таңдауы бойынша 2 шығарма, этюд.
- Мамыр - аударма емтиханы, 4 шығарма: полифония, үлкен форма, этюд және пьеса (1, 4, 9 сыныптардан басқа, мұнда түрлі техникада екі этюд орындалуы қажет)
- Мамыр - мамандық бойынша 1 сыныпқа қабылдау емтихандары.

Әр пәнді жеке оқу бағдарламасы келесідей жүзеге асырылады:

№	Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаттар саны	Сабак өткізу формасы	Топтардың толымдығы
1	Мамандық	1-10 11-12	2 3	Жеке	1 адам
2	Парақтан оқу	3-8	0,5	Жеке	1 адам
3	Орындаушылық	2 - 12	1	Жеке	1 адам

	практикасы				
4	Пед. тәжірибе	12	1	1 адам	1 адам
5	Оқыту әдістемесі	12	1	топтық	10 адам
6	Фортепиано өнерінің тарихы	12	1	топтық	10 адам

- **«Парақтан оқу»** 3-8 сынып оқушыларынан құралады, нота грамотасын практикалық меңгеру және парақтан оқи білу үшін. Топтардың сандық құрамы - оқытудың жеке түрі.

- **«Орындаушылық практика»** 2-12 сынып оқушыларының арасынан қалыптасады, оларға өзінің концерттік репертуарында бұрын өткен репертуардағы шығармалардың ең көп санын сақтауға мүмкіндік беріледі. Сонымен, емтихан комиссиясының таңдауы бойынша оқушылар өздерінің концерттік репертуарларының тізімінен кемінде 6-7 шығарманы орындай алуы тиіс.

- **«Оқыту әдістемесі»** 12 сынып оқушыларынан құралады, оқыту өнері бойынша теориялық және әдістемелік білім береді.

- **«Фортепиано өнерінің тарихы»** 12 сынып оқушыларынан құралады, оқушыларға фортепиано өнерінің тарихы туралы білімді меңгеруге мүмкіндік береді.

- **«Педагогикалық практика»** 12 сынып оқушыларының арасынан қалыптасады, оқушыларға арнайы фортепианоны оқытудың практикалық дағдылары мен процестерін меңгеруге мүмкіндік береді.

4. **«Факультативтік сағаттар»** «Шығарма жазу» (Композиция), «Жалпы дирижерлеу» және «Қосымша үрлемелі аспап», «Орган», «Фортепианолық ансамблі», «Эн вокалы» мамандықтары бойынша оқушыларға дәріс беріледі.

5. Мектептің жұмыс оқу жоспарына сәйкес оқушылардың ата-аналарының өтініші негізінде. Факультативтік сабақтар уәкілетті органның нормативтік құжаттарына сәйкес аптасына 4 сағаттан аспайтын сабақтан тыс уақытта өткізіледі.

6.

	Факультатив атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаттар саны	Сабақ өткізу формасы
1	«Орган»,	10 – 12 кл	1	Жеке
2	Қосымша үрлемелі аспап	10 – 12 кл	1	Жеке
3	Эн вокалы	9 – 12 кл	1	Жеке
4	«Фортепианолық ансамблі»	5 - 12 кл.	2	
5	«Жалпы дирижерлеу»	10 – 12 кл	1	

«Арнайы фортепиано» бөліміндегі факультативтік пәндер

- «Композиция» оқушыларды өз қалауы бойынша оқыту үшін қарастырылған.
- «Қосымша үрлемелі аспап» ұлдарды әскери үрмелі аспаптарда оқытуға арналған.
- «Ән вокалы» айқын вокалдық деректері бар «Арнайы фортепиано» бөлімшесінің оқушыларын оқыту үшін көзделген (арнайы комиссияның шешімі бойынша).

2. Скрипка және альт бөлімі

1. Скрипка мен альт тек жеке аспаптар ғана емес, сонымен қатар ансамбльдік және оркестрлік аспаптар. Сондықтан, осы аспаптарда ойнай отырып, студент әртүрлі жанрлардағы музыкалық мәдениеттің ең жақсы үлгілерімен байланысуға мүмкіндік алады.

«Мамандық (скрипка және альт)» оқу пәнінің мақсаты мен мәселелері
Мақсаты: оқушының скрипкалық орындау саласындағы алған білімі, білігі мен дағдылары негізінде музыкалық-шығармашылық қабілеттерін дамыту, сондай-ақ неғұрлым дарынды балаларды анықтау және оларды одан әрі жоғары оқу орындарына түсуге дайындау.

Мәселелер:

- скрипкада әртүрлі жанрлар мен формалардың туындыларын қабылдауға, игеруге және орындауға мүмкіндік беретін білім алушыларда орындаушылық дағдылар кешенін қалыптастыру
- классикалық музыка мен музыкалық шығармашылыққа деген қызығушылықты дамыту;
- музыкалық қабілеттерді дамыту: есту, ырғақ, есте сақтау, музыкалық және актерлік қабілеттер;
- оқушылардың оқу пәні бағдарламасы шегінде аспапты меңгеруі үшін қажетті музыкалық сауаттылықты меңгеруі;
- оқушылардың шығармашылық қызмет және көпшілік алдында сөйлеу тәжірибесін игеруі;
- оқушылардың жеке, ансамбльдік және оркестрлік орындауда қажетті дағдылар мен дағдыларды игеруі.

2. Скрипка мен альт бөлімінің құрылымы мыналардан тұрады:

- Скрипка және альт мамандығы бойынша жеке сабақтар.
- «туыстық аспап – альт» пәні
- Скрипка өнерінің тарихы
- Педагогикалық практика
- Оқыту әдістемесі
- Скрипкашылар ансамблі.

Скрипка және альт мамандығы - бұл арнайы сыныптағы жеке сабақтардың бір түрі, мұғалімге әр баланы мұқият, жүйелі және жан-жақты зерттеуге,

оның жеке психологиялық қасиеттеріне, физикалық мәліметтеріне, психикалық даму деңгейіне қажетті жағдайлар жасайды. Бұл болашақ солистерді, оркестр мен ансамбльдердің әртістерін, педагогтарды дайындайтын мамандықтар.

- **«Туыстық аспап – альт» бұл факультативті пәні.** Сыныптың негізгі міндеті - альтта ойнау дағдыларын игеру, олардың көркемдік және техникалық дамуы, аспаптың жеке және ансамбльдік орындаудағы рөлі мен мүмкіндіктерін түсіну. Скрипкашылар симфониялық оркестрлерде, мектепті музыкалаудың камералық формаларында скрипкашылардың үлкен сұранысына байланысты қосымша аспапты игеру үшін енгізді.
- **Скрипка өнері тарихы және пәні педагогика және практика** - бұл музыкалық өнерді дәуірлер, стильдер, мектептер мен елдер бойынша оқитын 12-сыныпқа арналған теориялық пәндер. Сонымен қатар педагогика мен оқыту әдістемесінің негіздерін зерделеу. Педагогикалық практика - оқушымен жұмыс негіздері.
- **Скрипкашылар ансамблі.** Ансамбльдің негізгі міндеті-арнайы сыныптарда алған дағдылар мен білімді практикалық қолдану және бекіту, музыкалық талғамды дамыту, ұжымдық шығармашылық және орындаушылық тәртіпті тәрбиелеу.

3. Әр пәнді жеке оқу бағдарламасы келесідей жүзеге асырылады:

Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаттар саны	Сабақ өткізу формасы
Мамандық	1-10 кл. 11-12 кл.	2 ч. 3 ч.	Жеке сабақ
Орындаушылық практика	2-12 кл.	1 ч.	Жеке сабақ
Нотыларды парақтан оқу	3-7 кл.	0,5 ч.	Жеке сабақ
Педагогикалық тәжірибе	12 кл.	1 ч.	Жеке сабақ
Скрипка өнерінің тарихы	12 кл.	1 ч.	Топтық сабақ
Оқыту әдістемесі	12 кл.	1 ч.	Топтық сабақ
Туыстық аспап (альт)	8-12 кл.	1 ч.	Жеке сабақ
Скрипкашылар ансамблі	5-12 кл.	2 ч.	Ұжымдық

Факультативтік сағаттар оқушылардың ата-аналарының өтініші негізінде мектептің жұмыс оқу жоспарына сәйкес «туыстық аспап-альт»; «скрипкашылар ансамблі» мамандықтары бойынша оқушыларға беріледі.

Факультативтік сабақтар уәкілетті органның нормативтік құжаттарына сәйкес аптасына 4 сағаттан аспайтын сабақтан тыс уақытта өткізіледі.

Осы оқу жоспарының бағдарламаларын меңгеруді бақылауды жүзеге асыру мақсатында оқушыларға бір жыл ішінде келесі сынақтар мен емтихандар белгіленді:

- Қыркүйек (айдың басы) - мамандығы бойынша жазғы тапсырмаларды тыңдау
- Қыркүйек (айының соңы) - техникалық сынақ-әр түрлі техника, жаттығулар, таразылар мен арпеджиоларға арналған 2 этюд.
- Қараша айы - академиялық концерт-2 түрлі сипаттағы пьесалар.
- Желтоқсан айы - бірінші жартыжылдықтағы емтихан: 1 жартыжылдықтағы емтихан: (гамма, этюд, кантиддік пьеса, үлкен форма)
- Ақпан айы-техникалық сынақ-техниканың әртүрлі түрлеріне, жаттығуларға, таразыларға және арпеджиоларға 2 этюд және т. б.
- Наурыз айы (соңы) - академиялық концерт - әр түрлі сипаттағы 2 пьеса, полифония. Орындаушылық практика бұрын орындалған шығармалардан концерттік репертуардың жинақталуын тексеру 2 шығарма. (комиссия мүшелерінің таңдауы бойынша.)

Мамыр-маусым айлары - өткізу емтиханы: Гамма, зерттеу, пьеса, ірі көлемді форма.

Әрбір оқу пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына кететін уақыт көлемі қалыптасқан педагогикалық дәстүрлерді, әдістемелік орындылығын және оқушының жеке қабілеттерін ескере отырып айқындалады. Сыныптан тыс жұмыс түрлері: үй тапсырмасын орындау; концерттік қойылымдарға дайындық; мәдениет мекемелеріне (филармониялар, театрлар, концерт залдары) бару; білім алушылардың концерттерге, шығармашылық іс-шараларға және білім беру мекемесінің мәдени-ағарту қызметіне қатысуы.

Білім алушының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар.

Скрипка және альт бөлімінде оқыту бағдарламасының мазмұны білім алушының көркемдік-эстетикалық дамуын қамтамасыз етуге және оның көркемдік-орындаушылық білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын игеруіне бағытталған. Түлектің келесі дайындық деңгейіне ие:

- дыбыс шығарудың негізгі әдістерін біледі, оларды іс жүзінде дұрыс қолдана алады,
- шығарманы осы стильге сәйкес келетін сипатта орындай алады, оның орындалуын талдай алады,
- музыкалық шығарманың техникалық қиындықтарын өз бетінше анықтай алады және онымен жұмыс істеудің тәсілдері мен әдістерін таба алады,
- музыкалық шығармаларды өз бетінше талдай алады,
- саусақтардың бірнеше нұсқаларының ішінен ең ыңғайлы және ұтымдысын таңдай алады,
- парақтан қарапайым шығармаларды оқи алады,

- ансамблде немесе оркестрде ойнау дағдыларын меңгерген - көпшілік алдында өнер көрсету дағдыларын меңгерген.

Білім алушыларды оқытудың келесі кезеңіне ауыстыру бағдарламалық талаптарға сәйкес академиялық концерттің нәтижелері бойынша жүргізіледі. Академиялық концерттердің, техникалық сынақтардың нәтижелері білім алушының жеке жоспарына енгізіледі.

Басқа бөлімге ауыстыру шарттары:

Баланың басқа аспапта үйренуге деген ұмтылысы. Ата-аналардың өтініші. Ең маңызды фактор - аспапқа бейімділігі, жақсы есте сақтау қабілеті, саусақтардың созылуы мен ұзындығы, керемет ырғақ сезімі пен музыкалық естуі.

3. Виолончель, контрабас және арфа бөлімі.

Виолончель, контрабас және арфа бөлімі музыкант қызметінің орындаушылық саласына жатады.

Сабақтың жеке формасы музыкалық өнер құралдарымен әр оқушының шығармашылық даралығын ашуға мүмкіндік береді.

Мұғалімнің міндеті-оқушыны аспапта ойнауға үйрету, құралды меңгерудің негізгі дағдыларын үйрету - қолды қою, еркін сөйлеу, дыбыс шығару, соққылар, мәтінді дұрыс оқу. Кәсіби музыкант-орындаушыны қалыптастыру процесінде мұғалімдер оқушыда музыканттықты, талғамды, шығарманың стилін түсінуді ашады.

Шығарманың мәтінін, динамикасын, формасы мен мазмұнын дұрыс оқу. Аспапта ойнаудың барлық дағдыларын меңгерген жан-жақты дамыған музыкантты тәрбиелеп, мұғалім кәсіби музыкант-орындаушыны қалыптастырады.

Музыкалық бөлімнің құрылымы.

Виолончель, контрабас және арфа бөлімінің құрылымы үш аспаптан тұрады: **виолончель, контрабас, арфа.**

Виолончель, контрабас және арфа мамандығы - бұл арнайы сыныптағы жеке сабақтардың бір түрі, онда мұғалімге әр баланы мұқият жүйелі және жан-жақты зерттеу үшін жағдай жасалады, оның жеке психологиялық қасиеттері, физикалық деректері, ақыл-ой даму деңгейі, болашақ солистерді, оркестр мен ансамбльдер әртістерін және педагог мамандығы бойынша сабақтарында дайындайды.

Арнайы аспап	1-10 класс	Аптасына 2 сағат	Жеке сабақтар
	11-12 класс	Аптасына 3 сағат	
Нотыны парақтан оқу	3 – 7 класс	Аптасына 0,5 сағат	Жеке сабақтар
Орындаушылық практика	2 – 12 кл.	Аптасына 1 сағат	Жеке сабақтар

Педагогтік практика	12 класс	Аптасына 1 сағат	Жеке сабақтар
Оқыту әдістемесі	12 класс	Аптасына 1 сағат	Топтық сабақ

Парақтан ноталарды оқу - мамандық бойынша сабақтың маңызды құрамдас бөлігі. Оқушының парақтан нота оқуын дамыту оның әрі қарай музыкант – орындаушы ретінде дамуы камералық ансамбльдерде, оркестрлерде бағдарлауға көмектеседі, мұнда негізінен ноталар бойынша шығармалар орындалады.

Орындаушылық практика - музыкант орындаушының негізі, сонымен қатар мамандық бойынша сабақтың құрамдас бөлігі. Сабақ барысында мұғалім оқушының музыкалық, көркемдік қасиеттерін ашады, сахнадағы мінез-кұлқын және шығарманың мазмұнына терең енуін үйретеді. Концерттер - сынып бөлімдері, оркестрдің сүйемелдеуімен мектеп бөлімдері - кәсіби музыкант үшін орындаушылық тәжірибе.

Педагогикалық практика - педагогикалық практика бөлімшеде 12-сыныпта өтеді. Оқушы оқушымен айналысады, онымен бағдарлама дайындайды және емтихан тапсырады. Ол жыл бойы қандай сәттерде жұмыс істегенін, оқушының өндірісте, материалды қабылдауда қандай кемшіліктері бар екенін айтады. Педагогикалық практикамен мұндай танысу түлекке мектепті бітіргеннен кейін БММ деңгейінде одан әрі оқытуға сенімділік береді.

Үлгерімді бақылау ағымдағы формалары.

Аспаптық сыныптағы оқу және тәрбие жұмысының негізгі нысаны "мамандық" бойынша сабақтарда, сондай-ақ топтық оқыту нысанында (виолончелистер ансамблі, оркестрлер) білім алушымен педагогтың жеке сабағы ретінде өткізілетін сабақ болып табылады. Сабақтың жеке формасы музыкалық өнер құралдарымен әр оқушының шығармашылық даралығын ашуға, оқу процесінде сараланған тәсілді қолдануға мүмкіндік береді.

Білім алушылардың жеке жоспарлары қазақ және кәсіби музыканы, классикалық және заманауи музыканы тартудың арқасында кең репертуарлық үрдістерді, репертуарды жаңарту мен байытуды көрсетуі тиіс.

Бөлімнің барлық педагогтары бөлімнің емтихандарына, сынақтарына, концерттеріне қатысуға міндетті.

Аралық аттестаттаудың ең көп қолданылатын формалары сынақтар, емтихандар болып табылады.

Ауысу емтиханынан басқа бақылаудың әрбір нысаны *сараланған* (бағамен) және *сараланбаған* (сынақ) болуы мүмкін.

Қорытынды аттестаттау (бітіруші қорытынды емтиханы) ұсынылған концерттік бағдарлама шеңберінде музыкалық, техникалық және

көркемдік міндеттердің толық кешенін меңгеру деңгейі мен сапасын айқындайды.

Емтихандарда бағасы қойылып, тиісті құжаттамада (емтихан хаттамасы, ведомость) тіркеледі.

Басқа бөлімдерге ауысу шарттары.

Оқушыны бір бөлімінен екінші бөлімге ауыстыру бөлім отырысында алқалы түрде шешіледі. Аударма физикалық деректер дамымай, оқыту аспабына сәйкес келмеген жағдайда жүзеге асырылады. Ата-ана баласын басқа бөлімге ауыстыруды талап еткен кезде ауысудың тағы бір себебі болуы мүмкін. Ауыстыру туралы хаттамаға баланың заңды өкілі-ата-ананың өтініші қоса беріледі.

Оқушыларды оқудан шығару шарттары.

Қорытынды аттестаттау мамандық бойынша бағдарламаның деңгейі мен сапасын анықтайды. Бақылау формалары: қорытынды емтихан. 9 және 12 сыныптарда қорытынды емтихан - 1 және 4 сыныптары.

С учениками, которые не справляются с требованиями по программе, проводится беседа с родителями, предоставление репетитора, все методы воздействия на ученика с целью улучшить его успеваемость не помогают, тогда вопрос об отчислении. Учащегося выносятся на педсовет и решается путем голосования.

Бөлімдегі факультативтік сағаттар мен оларды іске асыру механизмдері.

Бөлімдегі факультативтік сағаттар оқушылардың ата - аналарының өтініші негізінде мектептің жұмыс оқу жоспарына сәйкес «туыстық аспап-контрабас», «виолончелистер ансамблі» мамандықтары бойынша оқушыларға беріледі. Оқушылар басқа бөлімдерде факультативтік сабақтарға қатысады - жалпы дирижерлік, эссе, ән вокалы, қосымша үрмелі аспап, оркестрлер.

Виолончелистер ансамблі - ансамбльдің негізгі міндеті-арнайы сыныпта алған дағдылар мен білімді практикалық қолдану және бекіту, музыкалық талғамды дамыту, ұжымдық шығармашылық және орындаушылық тәртіпті тәрбиелеу. Ата-аналардың өтініші бойынша оқушылар ансамбльге аптасына 2 рет 7-сыныптан бастап қатысады.

Туыстық аспап контрабас - факультативті пән. Сыныптың негізгі міндеті - контрабаста ойнау дағдыларын игеру, олардың көркемдік және техникалық дамуы, аспаптың жеке және ансамбльдік орындаудағы рөлі мен мүмкіндіктерін түсіну. Контрабасшылардың оркестрлерге деген үлкен қажеттілігіне байланысты виолончелистердің қосымша аспапты игеруі үшін енгізілген.

Контрабас бойынша Факультатив ата-аналардың өтініші бойынша 7-сыныптан бастап аптасына бір рет 1 сағаттан өткізіледі.

Контрабас	Аптасына бір сағат	7 сыныптан бастап
Виолончельшілер	Аптасына екі сағат	7 сыныптан бастап

ансамблі		
Оркестрлер	Симфониялық, эстрадалық, халық	7 сыныптан бастап
Қосымша үрмелі аспап	Бас-гитара, саксофон	9 сыныптан бастап
Жалпы дирижирлеу	Аптасына бір сағат	10 сыныптан бастап
Шығармашылық	Аптасына бір сағат	10 сыныптан бастап
Әнді вокал	Аптасына бір сағат	10 сыныптан бастап

Оқушының ата-анасы заңды өкілі ретінде оқушының қалаған айналысқысы аспабында үйренуге өтініш жазады. Өтініш бөлімнің отырысында қаралып, жиналыстың шешімімен бекітіледі.

Бөлімде білім беру процесін, оқу-тәрбие, әдістемелік және концерттік жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру.

Тамыз айында, оқу жылы басталар алдында бөлімше меңгерушісі бөлімше отырысында бөлімшенің перспективалық жұмыс жоспарларын әзірлейді және бекітеді, оған мынадай бөлімдер кіреді: ұйымдастыру жұмысы (педагогикалық жүктемені бөлу, педагогтердің жұмыс кестесін жасау, оқу аудиторияларын бөлу және оларды ретке келтіру, жеке жоспарлар, оқушылар жасау). Ашық сабақтар өткізу. Әдістемелік, концерттік, тәрбие және қоғамдық жұмыстар.

Ірі іс-шараларды, мерейтойларды өткізу жоспарланып, жоспарға енгізіледі. Концерттік жұмыс белсенді жүргізілуде, барлық атаулы күндер концерттерде - жеке, ансамбльдер мен оркестрлерде өнер көрсетумен атап өтіледі.

4. Үрлемелі және ұрмалы аспаптар мен музыкалық орындаушылық эстрада бөлімі

Негізгі мақсаттары: мамандандырылған музыкалық білім беру жүйесінде мемлекеттік саясатты іске асыру; тұлғаның таным мен шығармашылыққа деген уәждемесін дамыту; жеке тұлғаның, қоғамның, мемлекеттің мүддесі үшін оқыту бағдарламаларын іске асыру.

Негізгі міндеттері: Білім алушылардың жеке дамуы, кәсіби өзін-өзі анықтауы және шығармашылығы үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз ету; жалпы мәдениетті қалыптастыру; музыкалық білім берудің қолда бар жетістіктерін сақтау және көбейту; мамандандырылған музыкалық білім берудің мазмұнын, оның ұйымдастырушылық нысандарын, әдістері мен технологияларын жетілдіру.

Балаларды үрлемелі және ұрмалы аспаптар мен эстраданың

музыкалық орындаушылық бөліміне қабылдау тәртібін «К. Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ» РММ басшылығы айқындайды.

Балаларды үрлемелі және ұрмалы аспаптар мен эстраданың музыкалық орындаушылық бөлімшесіне қабылдау кезінде аспаптар бойынша бөлуді бөлімшенің жетекші педагогтері қатарынан арнайы комиссия жүргізеді. Ауысу оқушының физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып жүзеге асырылады: ерін аппаратының, тістердің, көмейдің, жақтың және тістің құрылымына сәйкестігі. Комиссияның шешімі шағымдануға жатпайды.

Бөлім құрылымы. Үрлемелі және ұрмалы аспаптар мен эстраданың музыкалық орындаушылық бөлімінің педагогтары келесі мамандықтар бойынша білім береді: блокфлейта, флейта, обой, кларнет, фагот, саксофон, мүйіз, керней, тромбон, туба, ұрмалы аспаптар.

Үрлемелі және ұрмалы аспаптар мамандығын оқу бағдарламасы келесідей жүзеге асырылады:

№	Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы
1.	Арнайы аспап	1-10 класс 11-12класс	2 3	Жеке сабақтар
2.	Орындаушылық практика	2 - 12 класс	1	Жеке сабақтар
3.	Нотыны парақтан оқу	3 - 7 класс	0,5	Жеке сабақтар
4.	Педагогикалық практика	12 класс	1	Жеке сабақтар
5.	Оқыту әдістемесі	12 класс	1	Топтық сабақтар

Эстраданың музыкалық орындаушылығы мамандығын оқу бағдарламасы келесідей жүзеге асырылады:

№	Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы
1.	Арнайы аспап	5-10 кл.	2	Жеке сабақтар

		11-12 кл.	3	
2.	Импровизация және нотыны парактан оқу	5-12 кл.	0,5	Жеке сабақтар
3	Орындаушылық практика	5-12 кл.	1	Жеке сабақтар
4.	Педагогикалық практика	12 кл.	1	Жеке сабақтар
5.	Оқыту әдістемесі	12 кл.	1	Топтық сабақтар

Үлгерімді ағымдағы бақылау формалары әр тоқсанның соңында академиялық емтихандар түрінде, конкурстық сыныптар – 1,4,9 сыныпта мемлекеттік емтихан 12 сыныпта өткізіледі.

Оқушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау оқу пәнін қолдауға, оқушының зерттелетін пәнге қатынасын анықтауға, тұрақты үй тапсырмаларын ұйымдастыруға, ағымдағы оқу материалын игеру деңгейін арттыруға бағытталған, тәрбиелік мақсаттары бар және оқушылардың жеке психологиялық ерекшеліктерін ескереді.

Ағымдағы бақылауды пәнді жүргізетін мұғалім жүзеге асырады және үнемі жүзеге асырылады (әр 2-3 сабақ сайын) және әртүрлі бағалау жүйелерін қолдануды қамтиды. Ағымдағы бақылау нәтижелері негізінде тоқсандық, жартыжылдық, жылдық бағалар шығарылады.

Емтихандар циклограммасы

1 тоқсан	1.	Сараланған сынақ-жазғы тапсырманы тексеру	Өздігінен үйренген 1 этюд және 1 пьеса (жатқа)
	2.	Техникалық сынақ	2 жылдан бастап негізгі аспапта 12 сыныпқа дейін - гамма (сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша), этюд жатқа
	3.	Академиялық емтихан	негізгі аспапта оқу жылына байланысты сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша
2 тоқсан	4	Академиялық емтихан	негізгі аспапта оқу жылына байланысты сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша
3 тоқсан	5	Техникалық сынақ	2 жылдан бастап негізгі аспапта 12 сыныпқа дейін - гамма

			(сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша), этюд жатқа
	6.	Академиялық емтихан	негізгі аспапта оқу жылына байланысты сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша
4 тоқсан	7	2-3, 5-8, 10-11 сынып оқушыларындағы ауысу емтихандары.	негізгі аспапта оқу жылына байланысты сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша
	8.	Мектеп кестесіне сәйкес конкурстық 1, 4 және 9 сынып оқушыларының емтиханы.	негізгі аспапта оқу жылына байланысты сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша
	9.	Мектеп кестесіне сәйкес 12 сынып оқушыларының мемлекеттік емтиханы.	үрлемелі және ұрмалы аспаптардың ерекшелігіне сәйкес бағдарламалық талаптар бойынша (кемінде 4 шығарма)

Факультативтік сағаттар

Факультативтік сағаттар оқушылардың ата-аналарының өтініші негізінде мектептің жұмыс оқу жоспарына сәйкес үрлемелі және ұрмалы аспаптар мамандығы бойынша оқушыларға беріледі. Факультативтік сабақтар жұмыс оқу бағдарламасына сәйкес аптасына 2 сағаттан аспайды.

Оқу жоспары бойынша факультативтік сағаттарға 10-12 сыныптардан басқа бөлімдердің оқушылары қабылданады. Мұнда үрлемелі аспапта ойнауға бейімделу қабілеті, оқушының физикалық жағдайы: ерін аппаратының құрылымы, тістеу және т.б.

Факультатив сабақтары бойынша аралық бақылау 1-ші және 2-ші жартыжылдықтың соңында өткізіледі, негізгі талап – оқушылардың 2-ші оқу жылынан бастап мектеп оркестрлеріне қатысуы.

	Факультатив атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаттар саны	Сабақ өткізу формасы
1	Шығармашылық	10 – 12 кл	1	жеке
2	Қосымша үрмелі аспап	10 – 12 кл	1	жеке
3	Эстрадалық ансамбльдер	10 – 12 кл	1	жеке
4	Клавишалы аспаптар (синтезатор)	10 – 12 кл	2	жеке

5	Әнді вокал	7-12	1	жеке
6	Оркестрлер	8-12	1	топтық
7	Қазақ фольклорлық аспабы	5-12	1	жеке

Оқу жоспарына сәйкес факультативтік сағаттарға 10-12 сыныптардан бастап басқа бөлімдердің оқушылары қабылданады. Бұл жағдайда үрлемелі аспапта ойнауға бейімделу қабілеті, оқушының физикалық жағдайы ескеріледі: ерін аппаратының құрылымы, тістеу қаңқасы.

Факультативтік сабақтар бойынша аралық бақылау 1 және 2 жартыжылдықтың соңында өтеді, Негізгі талап білім алушылардың 2 жылдан бастап мектеп оркестрлерінің құрамына қатысуы болып табылады.

Басқа бөлімдерге ауыстыру шарттары

Білім беру үдерісі аясында басқа бөлімге ауысуға болады. Оқушыны басқа мамандыққа ауыстыру құралға, физикалық деректерге, денсаулық жағдайына бейімделмегендіктен жүзеге асырылуы мүмкін. Ол үшін:

- бөлімше педагогы қызметтік жазбада басқа бөлімшеге ауысу себебін баяндайды
- бөлімше меңгерушісі педагогтің қызметтік жазбасы негізінде мектеп басшылығының алдында оқушыны басқа бөлімшеге ауыстыру туралы дәлелді ұсыныспен шыға алады

Оқушыны басқа бөлімшеге ауыстыру туралы мәселені арнайы комиссия карап, 5 жұмыс күні ішінде шешім қабылдайды.

Оқушыларды оқудан шығару шарттары

Конкурстық сыныптарда-1, 4, 9 оқу жылының соңында мамандық бойынша емтихандар өтеді. Осы сыныптарда аттестаттаудан өтпеген оқушылар тұрғылықты жері бойынша жалпы білім беретін мектептерге ауыстырылады. Ол үшін педагог қызметтік жазбада аттестаттау қорытындысы бойынша оқушыға қысқаша сипаттама береді, соның негізінде бөлімше меңгерушісі оқушыны әкімшіліктің алдына шығару туралы мәселе қояды.

Арнайы комиссия блокфлейтадан негізгі құралға ауыстырылып, бірақ оқу талаптарына сәйкес нәтиже көрсетпеген жағдайда, қорытынды емтиханды қанағаттанарлықсыз баға алған оқушылар тұрғылықты жері бойынша жалпы білім беретін мектептерге ауыстырылады. Ол үшін педагог қызметтік жазбада аттестаттау қорытындысы бойынша оқушыға қысқаша сипаттама береді, соның негізінде бөлімше меңгерушісі оқушыны әкімшіліктің алдында шығару туралы мәселесін көтереді.

Бөлімде білім беру процесін, оқу-тәрбие әдістемелік және концерттік жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру

Бөлімде білім беру процесін жоспарлау 1 қыркүйекке дейін жүргізіледі. Бөлім жоспарына сәйкес педагогтар бүкіл оқу жылына жұмыс жасайды.

Оқу-тәрбие жұмысы. Бөлімнің оқу және тәрбие жұмысының негізгі формасы - жеке сабақ. Сабақ барысында оқушыға жеке-жеке көзқарасты қолдана отырып, қарапайым және аралас жұмыстың әртүрлі формалары қолданылады. Сабақтың формалары осы нақты сабақтың мақсаттарына, оқушының дарындылығы мен дайындығына, шығармадағы жұмыстың белгілі бір кезеңдеріне тікелей байланысты. Арнайы аспап бойынша сыныптағы маңызды міндеттердің бірі-шығармада өзіндік жұмыс жасау дағдыларын дамыту, ноталық мәтінді мұқият және сауатты оқып, талдай білу, музыкалық стильдерді ажырату, шығарманың формасын түсіну. Құралды сәтті игеру факторларының бірі-тыныс алу бойынша жұмыс, әр сыныпта этюдтер мен таразыларды оқу арқылы жүретін жүйелі техникалық даму, оқу бағдарламасының талаптарына сәйкес 2 жылдан бастап негізгі аспапта 12 сыныпқа дейін.

Әдістемелік және концерттік жұмыс-бөлім педагогтарының жұмысының ажырамас бөлігі. 1 қыркүйекке дейін педагогтар әдістемелік баяндамалар мен ашық сабақтардың тақырыптарын, сыныптық, тақырыптық концерттер өткізу және конкурстарға дайындық кестесін ұсынады.

5. «Халық аспаптар» бөлімі

1. Күләш Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған республикалық мамандандырылған музыкалық мектеп-интернаттың «халық аспаптары» сыныбының бағдарламасы әртүрлі мамандықтағы музыкант-оқушыларды халық аспаптарында ойнауды кәсіптік оқытуға бағытталған. (домбыра, домра-прима, шергер, бас домбыра, прима - қобыз, қыл-қобыз, жетіген, саз-сырнай, шан-қобыз). «Халық аспаптары» бөлімінде оқыту шертпе және тоқпе мектептері бойынша домбырашылардың дәстүрлі орындауына, қыл-қобызшылардың Ыхылас пен Қорқыт күйлеріне, әлемдік классикалық музыка үлгілеріне және Қазақстан композиторларының шығармаларына, прим қобызшылардың халық күйлерін өңдеуге бағытталған қазақ музыкалық мәдениетінің негізгі білімі болып табылады. Оқыту дағдылары мен әдістемесінің кең ауқымы жаңа мүмкіндіктер ашады және оқушылардың шығармашылық әлеуетін іске асыруға қызмет етеді, ойлауды қалыптастырады, орындаушылық шеберлікті табысты игеруге ықпал етеді. Бөлімде 1-12 сынып оқушылары оқиды.

2. Оқытудың мақсаттары мен міндеттері: халық аспаптарында ойнау дағдыларын сақтау және беру, қазақ музыкасы дәстүрінің сабақтастығы, музыканы кәсіптік оқыту, әр білім алушының жеке шығармашылық әлеуетін ескере отырып, заманауи тәсіл. Қазақ және әлемдік музыканың қызығушылығы мен тарихын дамыту, аспаптық өнер дәстүрлерін тәрбиелеу

және құрметтеу. Халықаралық және республикалық конкурстарға қатысу, әлемдік сахналарда өнер көрсету, әлем бойынша гастрольдік турлар. Халық аспаптары арқылы ұлттық дәм мен дәстүрлі музыканы насихаттау.

Жоғары мақсаттарға жету үшін оқытудың заманауи әдістерімен педагогикалық ұжымның жұмысы. Музыкант-жоғары адамгершілікті, интеллектуалды дамыған, жан-жақты шығармашылық жастарды тәрбиелеу.

«Халық аспаптары» сыныбында оқу кезеңінде оқушы жеке орындаушылық негіздерін, дауыспен ән айту, парактан ноталар оқу, композициялар таңдау, сондай-ақ ансамбльдер мен оркестрлерде ойнау дағдыларын меңгеруі керек.

3. Бөлім құрылымы: Бөлімдегі оқыту хордофон аспаптарында-шымшу және ішекті аспаптарда, аэрофондар-үрмелі аспаптарда өтеді. (домбыра, домра-прима, шертер, бас-домбыра, прима-қобыз, қыл-қобыз, баян мамандық ретінде өтеді, ал фольклорлық аспаптар - жетіген, саз сырнай, шан қобыз, домбырамен ән айту, қыл қобыз сияқты факультативтік сабақтар түрінде өтеді). Прима-қобызшылар үшін аптасына бір сағат міндетті қыл-қобыз қарастырылған.

6. Бөлім жұмысының үлгілік оқу жоспары:

Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаттар саны	Сабақ өткізу формасы
«Халық аспаптар» (Мамандық)	1-10 11-12	2 сағат 3 сағат	жеке
«Халық аспаптар» (Интернатта тұратындар үшін қосымша пед)	1-4 сынып	2 сағат	жеке
«Халық аспаптары» Орындаушылық практика	2-12 сынып	1 сағат	жеке
«Халық аспаптары» ноталарды парактан оқу	3-7 сынып	0,5 сағат	жеке
«Халық аспаптары» Педагогикалық тәжірибе	12 сынып	1 сағат	жеке
«Халық аспаптары» Оқыту әдістемесі	12 сынып	1 сағат	топтық
«Халық аспаптары» Ансамбльдер	5-12 сынып	4 сағат	топтық
«Халық аспаптары» Факультативтер	5-12 сынып	1 сағат	жеке

(домбырамен ән айту, фольклорлық аспаптар)				
--	--	--	--	--

Бөлімде факультативтік және репетиторлық сағаттар қарастырылған.

5. Оқу және тәрбие жұмысының формалары: Бөлімнің оқу және тәрбие жұмысының негізгі формасы - жеке сабақтар. Оқу процесінде оқушылар мен оқытушының жеке-жеке көзқарасы мен практикалық дағдыларын көрсете отырып, жұмыстың әртүрлі формалары мен әдістері қолданылады. Сабақтың форматы әр оқушының жеке мәліметтеріне, техникалық мүмкіндіктері мен музыкалық талғамына, оқушының дарындылығы мен дайындығына, шығармамен жұмыс істеудің белгілі бір дағдыларына байланысты. «Халықтық аспаптар» сыныбындағы маңызды міндеттердің бірі-шығармадағы өзіндік жұмыс дағдыларын дамыту, ноталық мәтінді сауатты оқып, талдай білу, музыкалық стильдер мен жанрларды, шығармалардың бағыттарын, дәуірлері мен формаларын ажырата білу және дәстүрлі ойын тасымалдаушыларының аудиожазбаларын тыңдау. Халықтық аспаптарды ойдағыдай игеру факторларының бірі - оқу бағдарламасының талаптарына сәйкес әр сыныпта этюдтер мен гаммаларды зерттеу арқылы жүзеге асырылатын жүйелі техникалық даму (техникалық шеберлікпен, мағынасымен, анық, біркелкі ойнау мүмкіндігі). Гаммалармен жұмыс 2-сыныптан басталады және 12-сыныпты қоса алғанда жүргізіледі.

7. Бақылау формалары: Оқушылардың үлгерімі тоқсандық бағалармен бағаланады, олар ағымдағы бағалардан және техникалық сынақтар мен академиялық емтихандардан алынған бағалардан қойылады. Емтихандар қолданыстағы оқу жоспарына сәйкес белгіленген бағдарлама бойынша кесте бойынша мамандық бойынша және әр жартыжылдықта факультативтік пәндер бойынша өткізіледі. Бірінші тоқсанда жазғы бағдарлама мен техникалық сынақ тапсырылады. Екінші тоқсанда 2 – ден 11-сыныпқа дейінгі академиялық емтихандар, 12-сыныпта тыңдау өтеді. Екінші және төртінші тоқсанда 2-ден 11-сыныпқа дейін үлкен нысан бақылауға алынады, 1-сынып бірінші академиялық емтиханда өнер көрсетеді. Төртінші тоқсанда мектеп кестесіне сәйкес 4,9,12 сыныптарда академиялық ауысу емтихандары мен мемлекеттік емтихандар өтеді. 1,4,9 сыныптар конкурстық болып табылады.

1 тоқсан	1.	Сараланған сынақ - жазғы бағдарламаны тексеру – халық композиторларының этюдтары мен күйлері.
	2.	Техникалық сынақ-гаммалар (сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша), этюдтер
	3.	Сыныптың және оқу бөлімінің бағдарламалық талаптары бойынша академиялық емтихандар, мамандықтар және дәстүрлі орындау мектебі

		бойынша сараланады.
2 тоқсан	4.	Сараланған емтихан - ірі нысан, қыл-қобызшыларда 2 күй және домбырашыларда сүйемелдеумен 2 кей және 2 шығарма, казак композиторларының шығармалары және прима-қобызшыларда ірі көлемді әлемдік классика туындылары.
	5.	1 - сыныптардағы академиялық емтихан.
3 тоқсан	6.	Техникалық сынақ-гаммалар (сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша), этюдтер
	7.	Сыныптың және оқу бөлімінің бағдарламалық талаптары бойынша академиялық емтихандар, мамандықтар және дәстүрлі орындау мектебі бойынша сараланады.
4 тоқсан	8.	Орындаушылық шеберлік емтиханы.
	9.	1-12 сынып оқушыларындағы ауысу емтихандары.
	10.	Государственный экзамен учащихся 4, 9 и 12 классов в соответствии с графиком школы.

Техникалық емтихандарда бөлімнің педагогикалық құрамы сараланған сынақтарды өткізу үшін топтарға бөлінеді. (ішекті және шертпелі) Академиялық, аударма және мемлекеттік емтихандарға өз оқушыларының сөз сөйлеуіне қарамастан бөлімше педагогтарының толық құрамы қатысады.

Бөлімде сынып, есеп беру және тақырыптық концерттер, әдістемелік және ашық сабақтар, көрнекті өнер қайраткерлерін еске алу кештері өткізіледі.

Барлық бөлімше оқушыларының бітіру бағдарламасы 9 және 12 сыныптарда мемлекеттік емтиханда орындалады.

7. Бағдарламалық талаптар: Әрбір оқушы бақылау формаларына сыныптың талаптары бойынша және дайындық деңгейіне сәйкес бағдарламаны шығаруы тиіс. Жыл бойы әрбір оқушы гаммалардан (бағдарламалық талаптар бойынша), кантиленалық және виртуоздық сипаттағы шығармалардан (этиюдтер немесе виртуоздық пьесалар, дәстүрлі күй-шертпе және токпе), ірі көлемді формадағы, бірнеше пьесалардан (қазіргі заманғы композиторлардың дәстүрлі күйлерін өңдеу), Қазақстан композиторларының шығармаларынан және әлемдік классика туындыларынан өтуі тиіс.

6. «Міндетті фортепиано» бөлімі

1. РММОМИ «Міндетті фортепиано» сыныбының бағдарламасы барлық аспаптық бөлімдердің, Музыка теориясы, тарихы және композиция

бөлімдерінің, хор дирижерлеу бөлімдерінің әр түрлі мамандықтағы музыкант-оқушыларының фортепианода ойнауын кәсіптік оқытуға бағытталған. «Міндетті фортепиано» бөлімінде оқыту музыкалық кәсіптік білім берудің ажырамас бөлігі болып табылатын, оқушылардың шығармашылық әлеуетін іске асыру үшін кең мүмкіндіктер мен дағдыларды беретін, ойлауды қалыптастыратын, музыкалық-теориялық цикл материалын неғұрлым табысты игеруге ықпал ететін күрделі көп деңгейлі процесс. Бөлімде 1-12 сынып оқушылары оқиды.

2. Оқытудың мақсаттары мен міндеттері: «міндетті фортепиано» сыныбында оқу кезеңінде оқушы фортепианода ойнау негіздерін, сүйемелдеу дағдыларын, парактан ноталарды оқуды, сондай-ақ ансамбльдерде ойнауды меңгеруі керек.

4. Бөлім құрылымы: Бөлімдегі оқыту тек фортепианода өтеді, бұл барлық бөлімдер үшін негізгі құрал болып табылады.

4. Бөлім жұмысының үлгілік оқу жоспары:

Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы
«Міндетті фортепиано» барлық бөлімдердің оқушылары	1 сынып	1,5 сағат	жеке
«Міндетті фортепиано» барлық аспаптық бөлімдердің оқушыларында	2-12 сыныптар	1 сағат	жеке
«Міндетті фортепиано», «Хор дирижерлеу» бөлімінің оқушыларында	5 -12 сыныптар	2 сағат	жеке
«Міндетті фортепиано», «Музыка теориясы, тарихы және композиция» бөлімінің оқушыларында	9-12 сыныптар	2 сағат	жеке

Бөлімде факультативтік және репетиторлық сағаттар қарастырылмаған.

5. Оқу және тәрбие жұмысының формалары: Бөлімнің оқу және тәрбие жұмысының негізгі нысаны-жеке сабақ. Сабақ барысында оқушыға жеке - жеке көзқарасты қолдана отырып, қарапайым және аралас жұмыстың әртүрлі формалары қолданылады. Сабақтың формалары осы нақты сабақтың мақсаттарына, оқушының дарындылығы мен дайындығына, шығармадағы жұмыстың белгілі бір кезеңдеріне тікелей байланысты. "Міндетті фортепиано" сыныбындағы маңызды міндеттердің бірі-шығармада өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын дамыту, ноталық мәтінді мұқият және сауатты оқып, талдай білу, музыкалық стильдерді ажырату, шығарманың формасын түсіну. Фортепианоны сәтті меңгеру факторларының бірі-жүйелі техникалық даму (еркін, анық, біркелкі ойнау қабілеті), ол оқу бағдарламасының талаптарына сәйкес әр сыныпта этюдтер мен таразыларды зерттеу арқылы жүзеге асырылады. Гаммалармен жұмыс 2-сыныптан басталады және 11-сыныпты қоса алғанда жүргізіледі.

6. Бақылау формалары: Оқушылардың үлгерімі тоқсандық бағалармен бағаланады, олар техникалық сынақтар мен академиялық емтихандарда алынған ағымдағы бағалардан және бағалардан қалыптасады. Емтихандар екінші және төртінші тоқсандағы бөлім мен мектеп кестесі бойынша қолданыстағы оқу жоспарына сәйкес өткізіледі. Бірінші тоқсанда жазғы бағдарлама мен техникалық сынақ тапсырылады. Екінші тоқсанда 2 – ден 11-сыныпқа дейінгі академиялық емтихандар, 12-сыныпта тыңдау өтеді. Үшінші тоқсанда 2-ден 11-сыныпқа дейін бақылауға ірі нысан шығарылады, 1-сынып бірінші академиялық емтиханда өнер көрсетеді. Төртінші тоқсанда мектеп кестесі бойынша 4,9,12 сыныптарда академиялық ауысу емтихандары мен мемлекеттік емтихандар өтеді.

1 тоқсан	1.	Сараланған сынақ-жазғы тапсырманы тексеру - ескі бағдарламадан алынған этюд пен шығарма.
	2.	Техникалық сынақ-гаммалар (сыныптың бағдарламалық талаптары бойынша), этюд, терминдер.
2 тоқсан	3.	Сынып және оқу бөлімінің бағдарламалық талаптары бойынша академиялық емтихандар.
3 тоқсан	4.	Дифференциалды сынақ - бұл үлкен форма, 1 тоқсанның шкаласын қайталау, 2-ден 11-сыныпқа дейінгі оқушылардағы терминдер.
	5.	1 сыныпты академиялық емтихан.
4 тоқсан	6.	Мектеп кестесіне сәйкес 12 сынып оқушыларының мемлекеттік емтиханы.
	7.	1-3, 5-8, 10-11 сынып оқушыларындағы ауысу емтихандары.

	8. Мектеп кестесіне сәйкес 4 және 9 сынып оқушыларының мемлекеттік емтиханы.
--	--

Бірінші және үшінші тоқсанда бөлімшенің педагогикалық құрамы сараланған сынақтар жүргізу үшін топтарға бөлінеді.

Академиялық, аударма және мемлекеттік емтихандарға өз оқушыларының сөз сөйлеуіне қарамастан, бөлімнің барлық педагогтары міндетті түрде қатысады.

Бөлімшеде сыныптық, есептік және тақырыптық концерттер өткізіледі. Бірінші тоқсанның соңында сыныптар бойынша міндетті этюдтер конкурсы өткізіледі.

Барлық бөлімше оқушыларының бітіру бағдарламасы 12-сыныпта мемлекеттік емтиханда орындалады.

8. Бағдарламалық талаптар: Әрбір оқушы бақылау нысандарына сыныптың талаптары бойынша және дайындық деңгейіне сәйкес бағдарламаны шығаруы керек. Жыл бойы әрбір оқушы таразылардан (бағдарламалық талаптар бойынша), нұсқаулық сипаттағы шығармалардан (этиюдтер немесе виртуоздық пьесалар), полифониядан, ірі формадан, бірнеше пьесалардан (классикалық, заманауи, джаз), Қазақстан композиторларының шығармаларынан өтуі тиіс.

7. «Концертмейстерлік шеберлік» бөлімі

1. РММОМИ «Концертмейстерлік шеберлік» сыныбының бағдарламасы пианист оқушыларды аспаптық және вокалдык сыныптарда концертмейстерлік жұмыс дағдыларына кәсіптік оқытуға бағытталған. Бөлімшедегі оқу процесі екі бағыт бойынша жүзеге асырылады: концертмейстер сыныбы бойынша және концертмейстер практикасы бойынша сабақтар. Концертмейстерлік практика аясында оқушылар мектептегі ашық концерттерде, сондай-ақ басқа да түрлі концерттік орындарда өнер көрсетеді.

Бөлімде 9-12 сынып аралығындағы пианист-оқушылар оқиды.

2. Оқу мақсаты: концертмейстерлік шеберлік сыныбы оқушыларды концертмейстер, аспаптық сыныптарда сүйемелдеуші және вокалистермен практикалық жұмысқа дайындауы тиіс.

Концертмейстер сыныбы мен концертмейстер практикасының негізгі міндеттері:

- вокалистермен және аспапшылармен ансамбльдік ойнау дағдыларын меңгеру;

- концертмейстер үшін міндетті болып табылатын музыкалық терминологияны (негізінен итальян тілінде), музыкалық форманың элементтерін (тоналдылықты, метроритм мен өлшемнің ерекшеліктерін, жанрлық табиғаты мен орындалатын шығарманың сипатын анықтау) білу;

- ансамбльдік орындау қағидаттарына сәйкес оқушылардың фортепиано партияларын орындауға шығармашылық көзқарасын тәрбиелеу, фортепиано партиясының ролін түсіну;
- концертмейстерлік жұмыстың барлық түрлерінде қажетті практикалық дағдыларды дамыту, оның ішінде ансамбльде парактан оқу дағдыларын меңгеру (тоналдылықты, қарқынын, сипатын, текстурасы мен ритағының ерекшеліктерін анықтау мүмкіндігі; серіктес партиясын түсіну қабілеті: цезураны, тыныс алуды, сөз тіркесін анықтау);
- вокалдық және аспаптық музыкадағы музыкалық талғам сезімінің кеңеюі;
- үш жолды (өз партиясын және серіктес партиясын) көре және ойнай білу;
- транспозициялау қабілеті.

3. Бөлімнің үлгілік оқу жоспары:

Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы
«Концертмейстерлік класс»	9-10 сыныптар	1 сағат	Жеке
«Концертмейстерлік класс»	11-12 сыныптар	1,5 сағат	Жеке
«Концертмейстерлік тәжірибе»	9 -12 сыныптар	1 сағат	Жеке

Бөлімде факультативтік және репетиторлық сағаттар қарастырылмаған.

4. Оқу және тәрбие жұмысының формалары

Бөлімнің оқу және тәрбие жұмысының негізгі формасы - жеке сабақ. Оқудың төрт жылында оқушылардың әртүрлі дәуірлердегі, стильдердегі және жанрлардағы вокалдық және аспаптық әдебиеттерін зерделейді:

- дауыс пен фортепианоға арналған шығармалар, сондай-ақ опералық шығармалар (клавир бойынша);
- аспаптық сүйемелдеу (концерттер, түрлі аспаптарға, атап айтқанда ішекті, үрмелі және қазақ халық аспаптарына арналған шығармалар).

Ансамбльдік дағдыларды, концертмейстерлік сезімді, есту, тембралдық сезімдерді дамыту, парактан оқу дағдыларын дамыту, музыкалық ой-өрісін кеңейту үшін оқушылар концертмейстер сыныбы мен концертмейстерлік практика бойынша жұмыстардың мынадай формаларын меңгереді:

- романстарды кілтте және жарты тонға жоғары немесе төмен тасымалдап ойнау және ән айту;
- вокалистпен немесе инструменталистпен академиялық қойылымдар;
- Міндетті тізім: иллюстраторлармен репетициясыз әр түрлі стильдер мен жанрлар тізімінен 5 шығарманы орындау (концертмейстер практикасы шеңберінде);

- опера клавирлерінен сахнаның концертмейстерлік көрсетілімі (концертмейстерлік практика шеңберінде);
- Парақтан оқу, импровизация, өз бетінше дайындалған шығарма бойынша Конкурс (концертмейстерлік практика шеңберінде);
- коллоквиум;
- музыкалық салондарды өткізу (концертмейстерлік практика шеңберінде);
- түлектердің концерттері, бөлімшенің концерттері, көшпелі концерттер (концертмейстерлік практика шеңберінде).

5. Бақылау формалары: Оқушылардың үлгерімі академиялық емтихандарда алынған ағымдағы бағалар мен бағалардан қалыптасатын тоқсандық бағалармен бағаланады. Емтихандар әр тоқсандағы бөлім мен мектеп кестесі бойынша қолданыстағы оқу жоспарына сәйкес өткізіледі.

Емтихандар циклограммасы

I тоқсан	1.	<p>9 сынып - Ән айту және транспозициялау арқылы сараланған сынақ (кілтте 5 романс және көлікте 0,5 тоннаға жоғары немесе төмен)</p> <p>12 сынып - Опера клавирінен шағын сахнаның немесе дуэттің концертмейстерлік көрсетілімі</p> <p>10,11 сынып – Академиялық емтихан: 3-4 вокалдық шығарма (ариялар, романстар, қазақ шығармалары) не вокалдық циклдің бөліктері; немесе 2-3 аспаптық шығарма немесе аспаптық концерттің бөлімдері.</p>
II тоқсан	2.	<p>9 сынып - Вокалист-иллюстратормен академиялық емтихан: 3-4 вокалдық шығарма (ариялар, романстар, қазақ халық әндері)</p> <p>10,11 сынып - <u>Міндетті тізім: иллюстраторлармен репетициясыз әр түрлі стильдер мен жанрлар тізімінен 5 шығарма дайындау</u></p> <p>12 сынып – Академиялық емтихан: мемлекеттік емтихан бағдарламасының бөлігі - вокалдық немесе аспаптық орындауда</p>
III тоқсан	3.	12 сынып – мемлекеттік бағдарламаны тыңдау
	4.	<p>9 сынып - Вокалист-иллюстратормен академиялық емтихан: 3-4 вокалдық шығарма (ариялар, романстар, қазақ халық әндері)</p> <p>10,11 сынып – 3-4 вокалдық шығарма (ариялар, романстар, қазақ шығармалары) не вокалдық циклдің бөліктері; немесе 2-3 аспаптық шығарма немесе аспаптық концерттің бөлімдері</p>
IV тоқсан	5.	12 сынып – мемлекеттік бағдарламаны тыңдау

	6.	12 сынып – Мемлекеттік емтихан
	7.	9 сынып - Мемлекеттік емтихан
	8.	10-11 классы – ауысу емтихандар

Академиялық, ауысу және мемлекеттік емтихандарға өз оқушыларының сөз сөйлеуіне қарамастан, бөлімнің барлық педагогтары міндетті түрде қатысады.

Бөлімде музыкалық салондар түріндегі концерттер, тақырыптық концерттер, түлектер концерттері өткізіледі. Үшінші тоқсанның басында парақтан оқу, өзіндік жұмыс және импровизация бойынша байқау өткізіледі.

6. Бағдарламалық талаптар:

9-сынып оқушылары кафедрада оқудың бірінші жылында тек вокалдық бағдарламадан өтеді, оған 1 тоқсанда ән айту және транспозициялау арқылы орындау үшін қарапайым вокалдық шығармалар кіреді. Солист-вокалистпен орындау үшін: көне ариялар, орыс, батыс Еуропа ариялары, әндер мен романстар, қазақ халық әндері. 10-сыныптан бастап-вокалдық немесе аспаптық бағдарлама. Вокалдық бағдарламаға опералардан ескі ариялар мен ариялар, орыс, батыс-еуропалық романстар, қазақстандық композиторлардың шығармалары мен қазақ халық әндері, вокалдық циклдар кіреді. Аспаптық бағдарламаға миниатюралар мен кеңейтілген концерттік пьесалар, аспаптық концерттер кіреді. 12-сыныпта оқушылар опера клавирінен сахнаның концертмейстерлік көрсетілімін көрсетеді. Мемлекеттік емтиханға әртүрлі стильдер мен жанрлардың 4-5 туындысынан тұратын және міндетті түрде көне арияны немесе аспаптық композицияны, Қазақстан композиторларының шығармасын (вокалдық немесе аспаптық) қамтитын вокалдық және аспаптық бағдарлама шығарылады.

7. Жұмыс нәтижелері

Вокалдық сүйемелдеу бөлімінде оқушылар вокалдық сүйемелдеу негіздерімен және вокалистпен концертмейстерлік жұмысымен танысады: ән дауыстарының жіктелуі, олардың тесситурасы мен диапазоны, ұтқырлығы мен мәнерлілігі, тыныс алу мен цезурдың мәні, дикция туралы ақпарат алады.

Бағдарламаның осы бөлімін зерделеу нәтижесінде оқушы игеруге тиіс:

- сыныпта және концерттерде әншілерді сүйемелдей білу: әншілерге кіріспелерді анық көрсету, әншімен бірге тыныс алу (яғни Орындаушының тыныс алуын ескеру), сүйемелдеуде цезураның, ферматаның, логикалық фразаның және т. б. рөлін түсінуді көрсету.;
- вокалдық партияны сауатты талдай білу;
- парақтан және көліктен сүйемелдей білу;

– фортепиано партиясымен қатар вокалдық партия мен әдеби мәтінді меңгеру.

Аспаптық сүйемелдеу бөлімінде оқушылар аспаптардың әртүрлі түрлерімен, олардың тембралдық және штрихтік ерекшеліктерімен танысады, аспаптық сүйемелдеудің практикалық дағдыларын алады, сүйемелдеуші мен концертмейстердің практикалық жұмысына дайындалады.

Бағдарламаның осы бөлімін зерделеу нәтижесінде оқушы игеруге тиіс:

- үрмелі, ішекті және шертпелі аспаптарының техникалық және мәнерлі мүмкіндіктерін білу (тембр, дыбыстылық күші) және сүйемелдеудің дыбыстылығын осы аспаптың ерекшеліктерімен салыстыра білу;
- әр түрлі құралдардың жанасуын білу;
- инструменталистті парактан сүйемелдей білу;
- фортепианода аспапшы партиясын орындай білу, сыныпта транспозициялық кілттер мен аспаптардың қарапайым білімін алу нәтижесінде;
- фортепианоның дыбысын әр түрлі соққыларға және солисттің басқа ойын әдістеріне сәйкес әртараптандыра білу, сонымен бірге фразалар мен цезураларда орындаушының мүмкіндіктерін ескере отырып (мысалы, үрмелі аспаптарда тыныс алу);
- оркестрлік орындаудың ерекшелігін игеру: үлкен ритакты қатаңдық, оркестрдің әртүрлі аспаптарының тембрлік байлығы, үзілістерде дыбыстарды шығару ерекшеліктері.

Парактан оқу дағдысын игеру нәтижесінде оқушы игеруі тиіс:

- музыкалық материалды тез шарлай білу, оның негізгі сәттерін анықтау және дәл қайталау, шығарманы қарқынмен және дұрыс сипатта орындауға ұмтылу;
- тоналдылықты, қарқынын, сипатын, текстурасы мен маағының ерекшеліктерін анықтай білу;
- серіктестің партиясын түсіне білу: цезураны, тыныс алуды, сөз тіркесін анықтау. романстарды әндетіп орындау және опера клавиінен сахнаның концертмейстерлік көрсетілімі сияқты жұмыс түрлерін зерттеу нәтижесінде игеріледі:
- сүйемелдеуді бір уақытта орындай отырып, дауысты үйлестіру қабілеті, сахна орындалған жағдайда-аспаптың оркестрлік дыбысына ұмтылу;
- вокалдық фразаның негіздерін білу (дикция, цезура, тыныс алу) ;
- әр түрлі дауыстармен ән айту қабілеті (опера сахналарында).

8. «Камералық ансамбль», «Ішекті квартет», «Үрлемелі аспаптар ансамблі» бөлімі

«Камералық ансамбль» пәні жоғары білікті музыкант - ансамбльді даярлайтын арнайы кәсіби білімді, іскерлікті және дағдыларды қалыптастыратын базалық пән болып табылады. Камералық ансамбльдің негізгі міндеті концерттік орындаушы – ансамбль ретінде өз бетінше қызмет

ету үшін қажетті көркемдік музыкалық – орындаушылық шеберлікті меңгерген жоғары білікті мамандарды даярлау болып табылады. Бұл пән оқушының көркемдік және аспаптық дамуын едәуір байытады, мұнда арнайы сыныптағы Нұсқаулық материалдан алынған дағдылар ашылады, нақтыланады және бекітіледі. Оқушылар бөлімдерде 5-12 сынып аралығында оқиды және мемлекеттік емтиханмен аяқтайды.

«Ішекті квартет» пәні. Квартет сыныбы Күләш Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ басқа ансамбльдік және оркестрлік сыныптарымен қатар негізгі арнайы пәндердің бірі болып табылады. Бұл сыныптың міндеті-барлық дәуірлердегі квартеттік шығармалар негізінде ансамбльдік орындау шеберлігін меңгерген музыканттарды тәрбиелеу. Жалпы музыкалық міндеттерден басқа, студенттер ансамбльдің барлық қатысушыларының ұпайларды шынайы білуін, оқу процесінде квартет ұпайының әуезді, ритакты, динамикалық, текстуралық, темпо-ритакты дыбыстарының барлық нәзіктіктері мен күрделілігін түсінуге ұмтылуды, интонацияның тазалығына, дыбыстың үйлесімділігіне, штрих бірлігіне қол жеткізуге ұмтылуды көздейтін нақты талаптарға ие. Квартет қатысушыларды нағыз ұжымдық шығармашылыққа шақыра отырып, ішекті есту жұмылдыруын, ансамбльдік сезімталдықты үйретеді. Оқу, ішекті квартет сыныбында 10-12 сынып оқушылары өтеді және мемлекеттік емтиханмен аяқталады.

«Үрлемелі аспаптар ансамблі» пәні үрлемелі ансамбль сыныбында оқытудың мақсаттары мен міндеттері камералық ансамбль мен квартет бөлімшесінің жалпы ережелеріне сәйкес келеді, ағаш және мыс үрлемелі аспаптарда ансамбльдік орындаудың нақты дағдыларын қалыптастыруды көздейді. Олар: орындалатын музыканы (қарқын, ритак, агогика), сапалы-дыбыстық синтезді (динамика, тембр, интонация), техникалық үйлесімділікті (соққылар, саусақтар, тыныс алудың өзгеруі) уақытша үйлестіруге байланысты ансамбльдік үйлесімділікке ұмтылу; жеке ансамбльдің шығармашылық ниеттерін жалпы дизайнға сәйкестендіру және бағындыру, өз партиясының жалпы дыбыстық кеңістіктегі ансамбльдік қызметін түсіну және т.б. үрлемелі аспаптарда музыкалық білім берудің заманауи жүйесіндегі міндетті элементтердің бірі болып табылады. Мысалы, оркестрдің үрлемелі тобының өзегі болып табылатын әртүрлі аспаптарды қамтитын квинтетте ойнау қабілеті оркестр ойынында қажетті дағдыларды — таза интонацияны, ансамбль сезімін және т. б. алуға көмектесетіні белгілі.

Бөлімдегі оқытудың мақсаттары мен міндеттері. Пәннің мақсаты-ансамбльдік орындау өнерін меңгерген жоғары білікті және жан-жақты дамыған музыканттарды даярлау. Пәннің білім беру мақсаты - ансамбльдік репертуардың білімін қалыптастыру: білімді, іскерлікті, ансамбльдік ойын дағдыларын жалпылау және практикалық қолдану қабілеті, әртүрлі

музыкалық формаларды орындаушылық түсіндіру дағдылары, шығармалардың идеялық – көркемдік бағытын білу, орындаудың стилистикалық ерекшеліктері, ансамбльдік дыбыста аспаптардың дыбыстық палитрасын есту, штрихтік әртүрліліктің байлығын сезіну. Бөлімнің типтік оқу жоспары:

Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы
Камералық ансамбль	5-11 сынып	0,5 сағат	2-5 оқушы
Камералық ансамбль	12 сынып	1 сағат	2-5 оқушы
Ішекті квартет	10 -11 сынып	0,5 сағат	4 оқушы
Ішекті квартет	12 сынып	1 сағат	4 оқушы
Үрлемелі аспаптар ансамблі	10-11 сынып	0,5 сағат	2-8 оқушы
Үрлемелі аспаптар ансамблі	12 сынып	1 сағат	2-8 оқушы

Бөлімде факультативтік және репетиторлық сағаттар қарастырылмаған.

Оқу және тәрбие жұмысының формалары: Бөлімнің оқу және тәрбие жұмысының негізгі формасы - жеке сабақ. Оқу жүктемесінің сапасына және ішектер, үрлемелілер, пианистер санына байланысты мұғалім оқушылардың даралығын (техникалық дайындық, темперамент, қажетті теориялық білімді меңгеру, музыкалық және өмірлік тәжірибенің болуы) ескере отырып, ансамбльдер құрамын қалыптастырады. Бастапқы кезеңде, әдетте, оқушылар пианист пен аспапшыны қамтамасыз ететін жұптарға бөлінеді. Ішектер мен үрлемелілердің көптігімен пианист пен екі ішектің (үрлемелілердің) қатысуымен трио құрылады квартет (трио-сонаталар түріндегі ескі музыка вариантты аспаптарды ұсынады). Мүмкіндігінше, әр оқушы ансамбльде үрлемелі аспаптармен де, Ішекті аспаптармен де, аралас құраммен де музыканың қуанышын сезінуі керек - бұл ансамбльдік музыка мектебі болып табылады.

Ансамбльдер үшін репертуарды таңдау және жеке жоспарлар құру кезінде мұғалім оқушылардың дәйекті және үйлесімді дамуын, олардың жеке ерекшеліктерін, жалпы музыкалық және техникалық даму деңгейін және нақты педагогикалық міндеттерді ескере отырып, біртіндеп принципті басшылыққа алуы керек.

Бақылау формалары: Оқушылардың үлгерімі академиялық емтихандарда (формативті) алынған ағымдағы бағалардан және бағалардан қалыптастырылатын тоқсандық бағалармен (жиынтық) бағаланады. Емтихандар бөлім мен мектеп кестесі бойынша қолданыстағы оқу жоспарына сәйкес өткізіледі.

Оқушыларды келесі оқу сыныбына ауыстыру ауысу емтиханының қорытындысы бойынша жүзеге асырылады.

Емтихан қорытындысы бойынша оқушылар келесі сыныпқа ауыстырылады, «қанағаттанарлық», «қанағаттанарлықсыз» бағаларын алған кезде келесі сыныпқа көшіру мектептің педагогикалық кеңесінде қаралады.

Емтихан өткізу және бағдарламалық талаптар

Сыныптар	1 тоқсан Емтихан (қазан)	2 тоқсан Емтихан (желтоқсан)	3 тоқсан Емтихан (наурыз)	4 тоқсан Емтихан (мамыр)
5-6 сыныптар	1-2 ежелгі композиторлардың би жанрларының миниатюралары	XX ғасырдың классикалық композиторларының, Қазақстан композиторларының 1-2 камералық миниатюралары	Вена классиктерінің қарапайым шығармасының 1 бөлімі	Кез-келген дәуірдегі қарапайым камералық шығарманың 1-2 бөлігі
7-8 сыныптар	Ескі соната формасының 2-4 бөлімі, соната түрі, ежелгі композиторлардың сюитасы	XX ғасыр, Қазақстан композиторларының ірі көлемді формадағы шығармалардың 1-2 бөліктері, трио, квартеттер, квинтеттерге арналған арнайы эстрадалық пьесалар немесе арнайы өңделген шығармалар.	Вена классиктері композиторларының ірі формасының 2-4 бөлігі	Таңдау бойынша ірі форманың 2 бөлігі
9 сынып Бастапқы оқыту нәтижесі	И. С. Бахтың камералық шығармасының 1-2 бөлігі	И. С. Бахтың толық циклы (шығарма) 1 тоқсанда ойналған бөліктердің қайталануымен	В. А. Моцарттың камералық шығармасының 1-2 бөлігі	В. А. Моцарттың толық циклі (шығармасы) 3 тоқсанда ойналған бөліктердің

				қайталануымен
10 сынып	Ескі сонатаның 1-2 бөлігі, соната формасы немесе ескі композиторлардың сюитасы	XX ғасыр композиторларының, Қазақстан композиторларының ірі формасының 1-2 бөлігі	Классицизм дәуіріндегі композиторлардың ірі формасының 2-4 бөлігі	Таңдау бойынша үлкен форманың 1-2 бөлігі (романтикалық композиторларға артықшылық беріледі)
11 сынып	Л. В. Бетховеннің камералық шығармасының 1-2 бөлігі	Л.В. Бетховеннің толық циклы (шығарма), 1 тоқсанда ойналған бөліктердің қайталануымен	Таңдау бойынша ірі көлемді форманың 1-2 бөлігі	Таңдау бойынша ірі көлемді форманың 1-2 бөлігі
12 сынып	Мемлекеттік бағдарламаның ірі формасының 1-2 бөлігі	Мемлекеттік бағдарламаның ірі формасының 1-2 бөлігі	Толық цикл (шығармалар) тындау	Толығымен шығарманың орындалуы. Мемлекеттік емтихан.

Академиялық, ауысу және мемлекеттік емтихандарда міндетті түрде бөлімнің барлық педагогтары қатысады.

Бөлімде белгілі бір бағдарламаны үздік орындауға арналған сыныптық, есептік және тақырыптық концерттер, мектепшілік конкурстар өткізіледі.

Бірінші тоқсанның соңында беттен оқу сынағы өткізіледі. Екінші тоқсанның соңында коллоквиум өткізіледі.

9-сынып конкурстық болып табылады, оқу жылының соңында оқушылар мемлекеттік ауысу емтиханын тапсырады.

9. «Оркестрлік дирижерлеу» бөлімі.

1. Күләш Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған республикалық мамандандырылған музыкалық орта мектеп-интернаттың «Оркестрлік дирижерлеу» бөлімі оркестрлік сынып, дирижерлік, аспаптық және аранжировка, партитураларды оқу пәндері бойынша оқу процесін іске асырады. Бөлімде 10-12 сынып оқушылары оқиды.

2. Оқытудың мақсаттары мен міндеттері: Арнайы дирижерлік курстың мақсаты - оқушыларды симфониялық, үрмелі, халықтық және басқа оркестрлердің дирижері ретінде практикалық жұмысқа дайындау. Мамандығы бойынша дирижерлық курстың негізгі міндеттері: оркестрмен репетиция өткізудің қарапайым дағдыларын зерделеу; оқушыларды оркестр дирижері ретінде өз бетінше жұмыс істеуге дайындау болып табылады. Аспаптық бағдарламаның мақсаты-болашақ дирижерлерді симфониялық оркестрдің барлық аспаптарымен таныстыру, симфониялық баллды талдау және оркестрлік музыканы жазу жүйесі. Мұғалімнің міндеті-оқушыларға тембрдің сипаты мен құралдар ауқымы туралы түсінік беруге үйрету. Регистрлердің дыбысындағы айырмашылықтар, көркемдік және техникалық мүмкіндіктер, оркестрдің барлық аспаптарында ойнаудың әртүрлі әдістері туралы. Консерваторияда дирижерлік мамандықты одан әрі оқыту және жетілдіру үшін оқушыларға теориялық және практикалық білім беру.

3. Бөлімнің құрылымы: Бөлімде оқыту оқытушы мен концертмейстерлердің басшылығымен жеке өтеді. Оркестр сабақтарында оқушылар ұжымдық орындаудың практикалық дағдыларын алады. Аспаптарға арнап жазу курсы, партитуралар оқу консерваторияның опера-симфониялық бөлімдерінде оқылатын оркестрлік пәндер циклына кіреді. Бөлімде мектептің оқу жоспарында көзделген және қолданыстағы стандарттарға сәйкес келетін жеке және оркестрлік даярлықтың барлық түрлерін қамтамасыз ететін оқу-өндірістік базасы болады.

Оркестрлік дирижерлеу бөлімінде бірнеше көркемдік ұжымдар жұмыс істейді. Олар: симфониялық оркестр, қазақ халық оркестрі, үрмелі оркестр, джаз оркестрі, Диксиленд және фольклорлық-этнографиялық ансамбль. Бұл ұжымдарда 8-12 сынып оқушылары ұжымдық музыка жасау дағдыларын игере отырып, оркестрлік сабақтардан өтеді. Бұл олардың мектеп пен консерваторияны бітіргеннен кейінгі практикалық жұмысының негізі болып табылады.

4. Бөлімше жұмысының үлгілік оқу жоспары:

Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы
«Оркестрлік дирижерлеу» барлық бөлімшелердің оқушылары	10 сынып	1 сағат	жеке
«Оркестрлік дирижерлеу» аспаптық бөлімдердің оқушыларында	11 сынып	1 сағат	жеке

«Оркестрлік дирижирлеу» аспаптық бөлімдердің оқушыларында	12 сынып	1сағат	жеке
Халық бөлімшесінің оқушыларында «аспаптау және партитураларды оқу»	12 сынып	1+0,5 сағат	жеке

5. Оқу және тәрбие жұмысының формалары:

Оркестрлік дирижерлық курс бойынша оқу процесі сыныпта құрылады: жалпы музыканың дамуынан (әуезді, гармоникалық, ритакты басталу сезімі) және жалпы оркестрлік аспаптардың атқарушы мүмкіндіктерін білуден бастап – шығарма туралы ішкі музыкалық-есту идеяларын құру қабілетін дамытуға дейін. Оқу процесінде ішкі естудің, динамиканың ішкі сезімінің, шығарманың ритағының алдын-ала дамуы ерекше маңызды. Тек осы негізде осы сөзді кең мағынада дирижерлік техниканы дамытуға болады.

Сыныпта және сабақтан тыс уақытта мұғаліммен бірге дирижерлық сабақтарға назар аудару өте маңызды. Жеке жоспарлар жасаңыз және жарты жылға, бір жылға арналған негізгі міндеттерді анықтаңыз. Мұғалім оқушының жұмысын бақылап, білімін бағалауы керек. Дирижерлық сабақтың құрылысы мен негізгі мазмұны: тапсырманы тексеру, жұмыста жұмыс істеу, тапсырманың орындалуын ескере отырып нақты тапсырмаларды анықтау. Шығарманы семантикалық бөліктер бойынша егжей-тегжейлі пысықтауды сабақ барысында бүкіл шығарманы немесе оның салыстырмалы түрде аяқталған бөліктерін қамту қажеттілігімен үйлестіру. Мұғалімнің жетекші рөлі: оқытудың маңызды құралы ретінде дирижерлік техниканың әдістерін көрнекі көрсету. Шығармашылық қиялдың қарқындылығымен, ішкі есту қабілетімен, памятиағымен, есте сақтау қабілетімен, есту және қимыл-қозғалыс реакциясының ерік-жігерімен, ұйымдастырылу дәрежесімен, техникалық шеберлігімен және эмоционалды құмарлықтың орындаушылық ойлауымен үйлесуімен анықталатын кәсіби қасиеттердің тұтас кешенін жеке сыныпта жан-жақты дамыту. Көркемдік және техникалық міндеттерді шешуде шығармашылық бастаманы және дербестікті дамыту. Оқушының өзіндік жұмысына мұғалімнің тұрақты бақылауы. Оқушының үй жұмысын ұйымдастыру: үй тапсырмасын нақты анықтау, олардың орындалуы және уақытты есептеу.

Шығарманы оқу және сыныпта дирижерлық ету барысында мұғалім оқушының назарын дайындық жоспары мен әдісіне байланысты міндеттерге аударады. Мемлекеттік емтиханға шығарылатын туындыларға ерекше назар аударылады, өйткені оркестрді есте сақтау үшін дирижерлау шығарманы барлық бөлшектерде терең білуді, сондай-ақ орындаушының сенімділігін, жинақтылығын және шығармашылық өрлеуін талап етеді.

6. Бақылау формасы:

10 сынып.

<u>I</u> <u>жартыжылдық</u>	Бақылау сабағы. Бақылау сабағына қойылатын талаптар	
	1.	Фортепианолық клавиі бар түрлі мазмұндағы екі түрлі шығарманы дирижерлау және шығарманың орындалуына байланысты сұрақтарға жауап беру.
<u>II</u> <u>жартыжылдық</u>	Емтихан	
	1.	Симфониялық оркестрге (халық оркестрі, үрмелі аспаптар оркестрі) арналған түпнұсқа партитура бойынша екі түрлі сипаттағы шығармаларды жетекшілік ету және шығарманың мазмұнына, дирижерлаудың техникалық әдістеріне байланысты сұрақтарға жауап беру.
	2.	Коллоквиум

11 сынып.

<u>I</u> <u>жыргыжылдық</u>	Бақылау сабағы.	
	1.	Формасы мен құрылымы жағынан анағұрлым күрделі үш туындыға дирижерлік ету, олардың бірі қазақстандық композитор және орындалған туындыларға байланысты сұрақтарға жауап беру (түпнұсқа партитура).
<u>II</u> <u>жартыжылдық</u>	2.	Коллоквиум.
	Емтихан	
	1.	Шығарманың ірі көлемді формасын дирижерлау (симфония-бөліктердің бірі). Фортепиано сүйемелдеуімен жатқа, екінші шығарма солистпен сүйемелдеу (вокалист, аспапшы).
2.	Коллоквиум.	

12 сынып

<u>I</u> <u>жартыжылдық</u>	1. Мемлекеттік бағдарламаны тыңдау.	
	2. Коллоквиум	
1.	Формасы мен құрылымы жағынан күрделі үш шығарманы насихаттау, олардың бірі ірі көлемді формада (симфония, увертюра, сюита) және орындалған шығармаларға байланысты сұрақтарға жауап беру (түпнұсқа партитура).	

	2.	Коллоквиум.	
II жартыжылдық	Мемлекеттік емтихан		
	1.	Дирижерлік бойынша мемлекеттік емтихан симфониялық оркестрмен (халық оркестрі, үрмелі оркестр) оқушының дирижер-оқушының қандай бағдарлама шығаратынына байланысты концерттік орындау түрінде өткізіледі. Мемлекеттік емтиханға үш түрлі сипаттағы туындылар, олардың бірі ірі нысанды (симфония, увертюра, сюита), сондай-ақ қазақстандық композитордың шығармалары (түпнұсқа партитура) шығарылады.	
	2.	Коллоквиум.	

7. **Бағдарламалық талаптары:** Оркестрлік дирижерлеу бойынша оқушыларға мынадай талаптар қойылады: әртүрлі дәуірлердегі оркестрлік құрамдардың принциптерін білу. И. С. Бах дәуіріндегі оркестрлік құрамдар, Вена классиктері, XIX ғасырдың композиторлары (Бетховеннен кейін), XX ғасырдың бірінші жартысында, XX ғасырдың екінші жартысында. Симфониялық оркестрдің пайда болуы және дамуының негізгі кезеңдері. Үлкен симфониялық оркестрдегі аспаптық топтар және топтағы аспаптардың түрлері; топтардағы топтар мен аспаптық партиялардың әртүрлі сандық құрамы. Симфониялық оркестрдің орналасуы. Симфониялық балл туралы жалпы ақпарат. Ұпайдың анықтамасы. Қазіргі симфониялық партитураны жазу формасы. Симфониялық ұпайларда қолданылатын кілттер. Транспозициялық құралдар, олардың белгілеу ерекшеліктері. Симфониялық ұпайларда кездесетін терминдер мен шартты белгілер. Симфониялық оркестрге арналған шығармалардағы музыкалық матаның тік қосылуы және презентация формалары (текстурасы) туралы негізгі мәліметтер. Оркестрлік презентацияның ерекшеліктері. Оркестр матасының құрылымы. Оның дамуындағы оркестр матасы. «Оркестрлік функциялар» және «аспаптық желілер» терминдері туралы түсінік; олардың өзара байланысы бұзылған жағдайда матаның күрделенуі.

Оқытудың бірінші кезеңінде дирижерлік техниканы қолдың симметриялы қимылымен орындау керек. Оқушының қолының еркіндігі мен сенімділігіне ие бола отырып, орындаушылық міндеттер күрделене түседі және кейбір жағдайларда әр қолдың қозғалысы тәуелсіз мәнге ие болады. Оқытудың осы кезеңінде екі қолдың қозғалысының тәуелсіздігін дамытуға назар аудару керек. Гармоникалық және полифониялық дауыстарды және т. б. көрсету кезінде екі қолдың бір мақсатқа бағынуын, сонымен бірге әртүрлі

техникалық тапсырмаларды орындауын қамтамасыз ету қажет. Әр қол үшін әр түрлі тапсырмаларды бір уақытта орындай білу, музыкалық шығарманы жүргізу кезінде дирижерге өзінің атқарушы идеясын толық ашуға және оркестрге белсенді әсер етуге мүмкіндік береді.

Оркестрлік дирижерлік бөлімшесінің педагогтары барлық бақылау сабақтарына сынақтар мен емтихандарға міндетті түрде қатысып, оқушы-дирижерлердің өнер көрсетуіне қорытынды мен баға беруі тиіс.

10. «Хорды дирижерлеу» бөлімі»

«К. Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ» РММ «хорды дирижерлеу» бөлімінің жұмысы хор дирижерлігі мамандығы бойынша орта кәсіптік білім беруді жүзеге асырады. Хор бөлімінде 5 – сыныптан бастап оқушылар жақсы вокалдық қабілеттерге, фортепиано дағдыларына және мектептің оқу жоспары талаптарының сыныбы мен деңгейіне сәйкес келетін музыкалық – теориялық білім базасына ие бола алады. Бұл негізінен «К.Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ» РММ басқа аспаптық бөлімшелерде оқыған және ата-анасынан ауыстыру туралы өтініш негізінде әкімшілік пен педагогикалық кеңестің шешімі бойынша хор бөліміне ауыстырылған оқушылар.

Хор бөлімінен мектептен шығарудың негізі оқушының, ата-ананың қалауы немесе нашар үлгерімі болуы мүмкін.

Хор дирижері мамандығының білім беру бағдарламасы «дирижерлік ету» негізгі курсынан және белгілі бір функцияларды орындайтын және оқушылардың музыкалық есту қабілетін, дирижерлік техникадағы кәсіби дағдыларын дамытуға, фортепианода ойнау, парактан оқу дағдыларын игеруге ғана емес, сонымен қатар музыкалық-теориялық білімді, хор аранжировкасы негіздерін, оқуын дамытуға ықпал ететін арнайы цикл пәндерінен тұрады хор музыкасы мен хор өнерінің тарихы. Бөлімнің хор пәндерінің циклына кіретін барлық пәндер болашақ кәсіби дирижердің білім беру негізін құрайды.

«Дирижерлік ету» хор дирижерін тәрбиелеу жүйесіндегі негізгі болып табылады. Оқыту формасы жеке, аптасына 2 сағат. Мамандық бойынша мұғалімнің жетекшілігімен студент музыкант-орындаушы ретінде қалыптасады, дирижерлік техниканың «негізі» қаланады. Курстың мақсаты сонымен қатар мектеп және мектепке дейінгі мекемелерде вокалды-хор қызметін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қабілетті маман даярлау болып табылады.

Негізгі міндеттер:

- Оқушыларға хор өнері мен хор ісіне деген сүйіспеншілікті ояту;
- Хормен дирижерлау техникасы бойынша дағдылар мен дағдыларды дамыту.
- Оқушыларды хормен жұмыс істеудің әдістемелік негіздерімен таныстыру.

- Оқушыларға балл бойынша өз бетінше жұмыс істей білуге үйрету.
- Арнайы пәндердің барлық кешенін игеру барысында алған теориялық білімдерін, орындаушылық дағдыларын хор жұмысында іске асыру қабілетін дамыту.

Дирижерлеу техникасын оқыту бойынша практикалық сабақтар, бөлім оқушылары 8-сыныптан 12-сыныпты бітіргенге дейін басталады. Сабақтар жеке-жеке екі фортепианода солистердің, хордың және оркестрдің партияларын орындайтын екі концертмейстердің сүйемелдеуімен өтеді.

Үлгерімді бақылау формалары:

Оқушылардың үлгерімін бақылау және білім деңгейін анықтау, алған білімдерін практикада қолдана білу, сондай-ақ "дирижерлеу" пәні бойынша оқу әдебиеттерімен өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын дамыту дәрежесі мақсатында академиялық және техникалық емтихандар (сынақтар) өткізіледі. Емтихандар мен сынақтар мектептің музыкалық бөлігінің оқу жоспарының кестесіне сәйкес әр тоқсанда өтеді.

- * Бірінші тоқсанда 6-12 сынып оқушылары жазғы бағдарламада өзіндік жұмыс бойынша сараланған сынақтан және академиялық емтиханнан өтеді.
- * Екінші тоқсанда 5-тен 11-сыныпқа дейінгі академиялық емтихандар, 12 – сыныпта-мамандық бойынша мемлекеттік бағдарламаны тыңдау.
- * Үшінші тоқсанда ақпан айының басында техникалық сынақ және тоқсанның соңында 5-тен 11-сыныпқа дейінгі академиялық емтихан, 12-сыныпта тыңдау (техникалық).
- * Төртінші тоқсанда академиялық ауысу емтихандары өтеді 5, 6, 7, 8, 10, 11 мектептің музыкалық бөлігінің белгіленген кестесі бойынша 9, 12 сыныптарда мемлекеттік ауысу емтихандары. Емтихан талаптары мен бағалау критерийлері оқушының сыныбына сәйкес келетін талаптар мен техникалық дағдылардың деңгейімен анықталуы керек.

Емтиханға шығарылады:

- мектеп репертуарының жұмысын орындау (техникалық емтиханда: өз сүйемелдеуімен ән айту);
- техникалық емтиханда орындау (әр түрлі қиындық дәрежесі) хор миниатюрасы а capella 2, 3, 4 жоғары, төмен интервалдарда кілттермен транспозициялау;
- екі түрлі сипаттағы шығармаларды жүргізу: а капелла және сүйемелдеумен (екі фортепианоның сүйемелдеуімен);
- осы шығармаларды фортепианода орындау: А Каппелла жатқа, ноталар бойынша сүйемелдеу (сүйемелдеуді шәкірт ойнайды, хор партиясы - концертмейстер);
- хорда дауыстарды жатқа айту капелла (партиялар бойынша және тігінен аккордтар);
- ширекте өткен бағдарлама бойынша коллоквиум (авторлар туралы, жанр, стиль, дәуір, құрылу тарихы және т. б.);
- бір шығармаға жазбаша (ауызша) талдау (толығырақ) және тоқсанда өткен барлық шығармаларға шағын аннотациялар.

Академиялық, ауысу және мемлекеттік емтихандарға міндетті түрде бөлімшенің барлық педагогтары қатысады.

Түлектің мемлекеттік емтиханы екі кезеңде өтеді:

- 1) Управление и Практика работы с хором; Хор басқару және жұмыс істеу тәжірибесі

екі хор шығармасын дирижерлау арқылы (а капелла; үлкен формасы - екі фортепианоның сүйемелдеуімен).

Хорды басқару бойынша мемлекеттік емтиханында оқушы міндетті:

- Балалар оқу хорымен екі шығармала орындау (дирижерлеу):

а) а cappella;

б) Аспаптық сүйемелдеумен шығарма;

в) Репетицияны көрсету - хорға бейтаныс шығармамен жұмыс процесі (15 минут) а cappella.

"Дирижерлеу" мамандығы бойынша мемлекеттік емтиханда оқушы орындайды:

а) Фортепианодағы екі шығарма: а cappella жатқа, сүйемелдеу-ноталар бойынша ірі көлемді форма (сүйемелдеуді шәкірт ойнайды, хор партиясын концертмейстер ойнайды);

б) Екі хор шығармасын дирижерлау арқылы (а cappella; ірі көлемді форма - екі фортепианоның сүйемелдеуімен);

в) Коллоквиум (орындалатын шығармалар, хортану, хор әдебиеті бойынша сұрақтар, әр түрлі).

Мамандық бойынша мемлекеттік емтиханға баға екі кезеңнің қорытындысы бойынша қойылады: хормен жұмыс және «дирижерлеу».

Хор партитураларын оқу - орта музыкалық оқу орындарындағы арнайы дирижерлік бөлімдердегі негізгі пәндерінің бірі. Біздің бөлімнің оқушылары бұл пәнді 5-сыныптан 12-сыныпқа дейін оқи бастайды.

Тақырыптың негізгі міндеті хор шығармаларының партитуралық жазбасының ерекшеліктерімен байланысты. Оқытудың бастапқы кезеңінде хор бөлімінің оқушылары танысады және оқиды:

1) хор партитурасының құрылымы;

2) ноталық және әдеби мәтіндердің партитуралық жазбасының ерекшеліктері;

3) хор құрамы мен хор шығармасының құрылымына байланысты партитуралардың түрлері (балалар, әйелдер, ерлер, аралас хорлар (2, 3, 4 – жол), солистердің қатысуымен және сүйемелдеуімен хорлар);

4) фортепианода хор партитураларын ойнаудың ерекшеліктері (вокалдық-хор);

5) основы чтения с листа и транспонирования (2, 3, 4 – строчные); вокалдық - хорлық талдау элементтері, музыкалық формасы, шығарманың көркемдік мазмұны және музыкалық мәнерліліктің басқа да құралдары.

8-11 сыныптар аралығында ХПО пәні бойынша партитураның орындаушылық және көркемдік міндеттері күрделене түседі, сондықтан фортепианода хор ойнау дағдыларын меңгеру дәрежесін оқушы мамандық бойынша емтихандарда көрсетеді.

Орындалу барысын бақылау нысандары: Үлгерімді бақылау және мамандық бойынша білім деңгейін анықтау мақсатында 5-тен 7-ші сыныпқа дейінгі оқушылар мектептің музыка бөлімінің оқу кестесіне сәйкес әр тоқсан сайын қорытынды тоқсандық және жылдық ауыспалы академиялық және техникалық емтихандарды тапсырады.

Мамандық бойынша емтиханға (ХПО) шығарылады:

- орындау (әр түрлі күрделілік дәрежесі):

а) хор миниатюрасы а саррелла (вокалды-хорлық дыбыстануы)

б) сүйемелдеумен шығарма (сүйемелдеу партиясын, хор партиясын концертмейстер орындайды);

- коллоквиум (авторлар туралы, жанр, стиль, дәуір, жаратылыс тарихы және т. б.)

- тоқсанда өткен бағдарлама бойынша;

- а саррелла хорында дауыстарды жатқа айту (партиялар бойынша және тігінен

аккордтар);

- техникалық емтиханда орындау (әр түрлі қиындық дәрежесі)

а) а саррелла хор миниатюрасы 2, 3 жоғары, төмен аралықтарда кілттерде транспозициялауымен;

«Хор өнерінің теориясы мен тарихы» - арнайы дирижерлік-хор циклінің бірнеше пәндерін біріктіретін кешенді курс: «Хортану және хормен жұмыс жасау әдістемесі», «хор әдебиеті» («Хор шығармаларын талдау»). Хор өнерінің теориясы мен тарихын оқыту бағдарламасы 11 және 12 сынып оқушыларына жеке оқытуға арналған.

Курстың негізгі міндеттері:

- оқушыларды хор ұжымымен жұмыс істеудің шығармашылық, әдістемелік тәсілдерінің білімі мен дағдыларына үйрету;

- оқушылардың музыкалық дүниетанымын кеңейту;

- хор ұжымдарының тарихымен, хор музыкасының ең жақсы үлгілерімен таныстыру;

- талдау арқылы шығармалардың көркемдік ниеті мен шынайы құндылығын түсінуге үйрету.

«Хор өнерінің теориясы мен тарихы» келесі бөлімдерден тұрады:

- Хор өнері теориясы;

- Шетелдік хор өнерінің тарихы;

- Орыс хор өнерінің тарихы;

- Кеңестік хор өнерінің тарихы;

- Қазақ хор өнерінің тарихы.

«Хор өнерінің теориясы мен тарихы» курсының материалдарын зерделеу коллоквиум мәселелері бойынша дайындықтың және «дирижерлеу» мамандығы бойынша мемлекеттік емтиханда балалар хор ұжымымен жұмыс істеу практикасының білім беру негізі болып табылады.

Хор бөліміндегі педагогикалық практика 12-сынып оқушыларына беріледі, олар вокалдық-орындаушылық дағдыларды игеруге, балалардың мектептегі оқу хорына қатысуға және болашақ балалар хорының жетекшілерінің кәсіби дағдыларын қалыптастыратын музыкалық-теориялық пәндер бойынша қажетті білім алуға мүмкіндік алады.

Мектептің оқу жоспары хор сабақтарының осындай жүйесін қарастырады:

- Хор дирижерлерінің хоры: аптасына 2 сағат - жоғарғы сыныптар, аптасына 2 сағат кіші сыныптар;

- Пианистермен бірге жиынтық хор (таңдау пәніне кіреді)– аптасына 2 сағат;

- Хор топтары: С –I; С-II; А-I; А - II-аптасына 1 сағаттан;

5, 6 сынып оқушылары жалпы білім беру кестесінде 1 сағат «хор сыныбы» болады.

Осы топтар мен хорлардың барлығында 12-сынып оқушылары нақты хормен жұмыс істеудің практикалық дағдыларын алуға мүмкіндік алады, онда түлектер педагогикалық практикадан өтіп, хорды басқару бойынша өздерінің мемлекеттік бағдарламаларын дайындайды.

Дауыс қою 11, 12 сынып оқушыларымен аптасына 1 сағаттан жеке сабақтарды қарастырады. Бұл мутациядан кейінгі кезеңнің жасы 17 мен 19 жас аралығында. Оқушылармен жеке сабақтар мұғалімге әншінің дауысының дамуын қадағалауға, ән айтуды ұйымдастырудың барлық компоненттерімен жұмысты қадағалауға және оқушыға ән айтудың дұрыс дағдыларын түсінуге және игеруге көмектеседі.

Оқу үлгерімін бақылау формасы: жыл соңындағы академиялық сынақ: Вокализ, Романс, Қазақ әні.

12-сынып оқушыларына арналған хор аранжировкасы жас бастаушы хор жетекшілерінде вокалдық шығармаларды мектеп хор ұжымдарының әртүрлі құрамдарына ауыстырудың бастапқы дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Осы пәннің алған білімі мен дағдылары студенттерге болашақта әртүрлі түрлер мен композициялардағы хор ұжымдары үшін хор өңдеулері мен ауысуларын жасауға көмектеседі.

Оқу үлгерімін бақылау формасы: бақылау сабағы.

(Оқушы, қалауынша мемлекеттік хор емтиханына хор өңдеуін жасай алады).

	Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы	Толуы
--	--------------	-----------------	----------------	----------------------	-------

1	Дирижерлеу мамандығы	8 - 12	2	Жеке	1 адам
2	Хор партитураларын оқу мамандығы	5-7	2	Жеке	1 адам
3	Хор партитураланы оқу	8-12	1	Жеке	1 адам
4	Хор өнерінің теориясы мен тарихы	11, 12	1	Жеке	1 адам
5	Педагогтік практика	12	1	жеке	1 адам
6	Дауыстың қойылуы	11,12	1	жеке	1 адам
7	Хор аранжировкасы	12	1	жеке	1 адам

Факультативтер:

«Ән вокалы» - 7-12 сыныптар аралығында дирижерлік-хор, Ішекті, Халық, Музыка және композиция теориясы, тарихы, «Күләш Байсейітова атындағы дарынды балаларға арналған РММОМИ» үрлемелі бөлім оқушыларына арналған факультативтік сабақ. Ата-ананың таңдауы мен өтініші негізінде оқушы Вокал сабақтарына қатыса алады. "Ән вокалының" оқу бағдарламасы 7-12 сынып оқушыларымен 12 жастан 19 жасқа дейін аптасына 1 сағат факультативті түрде жеке сабақ өткізуді көздейді, онда балалардың академиялық және халықтық (эстрадалық) оқу бағытын көздейтін жеке вокалдық дарындылығы анықталады. «Ән вокалы» бағдарламасының міндеті-баланың табиғи дауысының жеке жарықтығын сақтау және дамыту, оны оқытудың академиялық принципі шеңберіне шығармай.

Оқу үлгерімін бақылау формасы: бақылау сабағы, (мектептің концерттік іс-шараларында өнер көрсету).

«Вокалдық ансамбльдер» - хоровиктердің аптасына 2 сағат таңдаулы топтық сабағы. Ансамбльде ән айтудың мақсаттары мен міндеттері: вокалдық ансамбльде ән айту дағдыларын қалыптастыру; дирижерсыз ән айту дағдылары; мәнерлеп сөйлеу дағдылары; есту бақылау дағдылары, ансамбльдің басқа қатысушыларын тыңдау дағдылары және орындаудың басқа дағдылары. Вокалдық ансамбль түлектердің мемлекеттік емтиханында және мектептің концерттік іс-шараларында есеп береді.

«Хор сыныбы» - факультативтік ұжымдық сабақ – жалпы мектептік хор, аптасына 2 сағат, хор бөлімшесінің оқушыларынан және арнайы фортепиано бөлімшесінің 5-11 сыныптарынан тұрады. Хор бойынша мемлекеттік емтиханда мемлекеттік бағдарламаны орындайтын хор

бөлімінің түлектерінің хорымен жұмыс істеу практикасының оқу хоры болып табылады. Хор мектептің концерттік іс-шараларына қатысады.

II. «Музыка теориясы, тарихы және композиция» бөлімі

1. Музыкалық-теориялық пәндер музыка теориясы мен тарихының алуан түрлілігін қамтитын гуманитарлық ғылымдар саласына жатады. Музыкалық-теориялық цикл пәндері болашақ кәсіби музыкантты қалыптастыруда ерекше рөл атқарады және оның шығармашылық тұлғасын тәрбиелеу мен дамытудың негізі болып табылады.

Музыкалық-теориялық пәндерді оқу кез келген мамандықтағы әрбір музыканттың толыққанды білім алуының ажырамас бөлігі болып табылады. Музыкалық-теориялық пәндер бойынша сабақтарда оқушылар музыкалық қабілеттерін дамытып, (есту, ырғақ сезімі, есте сақтау), музыканы тыңдап, түсінуге үйренеді. Басқа пәндермен тығыз байланыста бұл оқушылардың көркемдік, эстетикалық және кәсіби музыкалық талғамы мен мәдениетін, шығармашылық ойлауын қалыптастыруға ықпал етеді, зияткерлікті дамытады және жалпы ой-өрісі мен эрудициясын кеңейтеді, қазақ, орыс және шетелдік музыкалық мәдениеттің көрнекті классиктерінің шығармаларынан бастап қазіргі заманғы композиторлардың шығармашылығына дейінгі әртүрлі дәуірлермен, стильдермен және бағыттармен таныстырады. Оқушылардың музыкалық-теориялық пәндер бойынша алған білімдері оларға әр түрлі аспаптарда орындау дағдыларын сенімді түрде дамытуға көмектеседі.

2. Мектептегі жалпы теориялық дайындықтың музыкалық – теориялық пәндерінің бүкіл циклі екі кешенге бөлінеді:

- **Музыка теориясы** - музыканың теориялық аспектілерімен айналысатын пәндер кешенінің жалпы атауы. Оларға Ритмика, Сольфеджио, музыканың қарапайым теориясы (жеке оқу пәні ретінде), үйлесімділік, джаз гармониясы мен импровизациясының негіздері, Полифония, музыкалық шығармаларды талдау, Аспаптану.

- **Музыка тарихы** - бұл дәуірлер, стильдер, мектептер мен елдер бойынша музыкалық өнерді зерттейтін пәндер кешенінің жалпы атауы. Олардың қатарына музыка тыңдау, қазақ музыкалық әдебиеті, әлемдік музыкалық әдебиет жатады.

3. Әр пәнді жеке оқыту бағдарламасы келесідей жүзеге асырылады:

	Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы	Толуы
1	Ритмика	1 - 4	1	топтық	10 – 12 адам
2	Музыка тыңдау	1 - 3	1	топтық	10 – 12 адам
3	Сольфеджио	1 - 12	2	топтық	6 – 8 адам және жеке 0,5 сағат хор дирижерлығы

					бөлімшесінің оқушылары үшін 10-12 сыныптар
4	Әлемдік музыка әдебиеті	4 – 11 12	2 3		10 – 12 адам
5	Қазак музыка әдебиеті	5 – 9 10-12	1 2	топтық	10 – 12 адам
6	Қарапайым музыка теориясы	8	2	топтық	6 – 8 адам
7	Гармония	9 10-11 12	1 2 3	топтық	6 – 8 адам плюс 0,5 сағат жеке әр оқушыға
8	Джаз гармониясы мен импровизация негіздері	7 – 11 12	1 2	топтық	10 – 12 адам
9	Полифония	12	1	топтық	10 – 12 адам
10	Музыкалық шығармаларды талдау	12	2	топтық	10 – 12 адам
11	Аспаптану	12	1	жеке	Арнайы фортепиано және хор дирижері бөлімшесінің оқушыларынан басқа әрбір оқушыға

7. «Музыка және композиция теориясы, тарихы» бөлімі аясында 0406000 «Музыка теориясы және тарихы» мамандығы бойынша және 0406000 «Композиция» мамандығы бойынша екі бейіндік оқыту бағдарламасы іске асырылуда.

– **«Музыка теориясы мен тарихы»** мамандығы қажетті кәсіби деректері бар және конкурстық іріктеу арқылы музыкалық-теориялық және тарихи пәндерді оқуға бейімділігін көрсеткен 9-12 сынып оқушыларынан құралады. Музыкалық-теориялық пәндер бойынша топтардың сандық құрамы 3 адамға дейін.

– **«Композиция»** мамандығы конкурстық іріктеу арқылы музыкалық шығарма жазуға (композицияға) және музыкалық-теориялық пәндерді оқуға

бейімділігін көрсеткен 9-12 сынып оқушыларынан құралады. Музыкалық-теориялық пәндер бойынша топтардың сандық құрамы 2 адамға дейін.

8. «Музыка теориясы, тарихы және композиция» мамандықтары бойынша оқуға арналған музыкалық теориялық пәндер:

	Пәннің атауы	Оқыту сыныптары	Апталық сағаты	Сабақ өткізу формасы	Толуы
1	Сольфеджио	9 - 12	2	топтық	2 – 3 адам
2	Әлемдік музыка әдебиеті	9 - 12	4	топтық	2 – 3 адам
3	Қазақ музыка әдебиеті	9 - 12	2	топтық	2 – 3 адам
4	Гармония	9 – 11 12	2 3	топтық	2 – 3 адам, плюс 9-11 сыныптардағы әр оқушыға жеке 0,5 сағат, 12 сыныптағы әр оқушыға 1 сағат жеке
5	Джаз гармониясы мен импровизация негіздері	9 10-12	1 2	топтық	2 – 3 чел
6	Полифония	12	1	топтық	2 – 3 чел
	Музыкалық шығармаларды талдау	11, 12	1	топтық	2 – 3 чел
7	Музыкалық теориялық пәндерін оқыту әдістемесі	12	2	топтық	2 – 3 чел
8	Жазбаша жұмыс (реферат)	10 – 12	1	жеке	Тек "Музыка теориясы және тарихы" мамандығы бойынша оқушыларға

9	Лекторлық тәжірибе	11, 12	1	жеке	арналған Тек"Музыка теориясы және тарихы" мамандығы бойынша оқушыларға арналған
10	Музыкалық сынақ	12	1	жеке	Тек"Музыка теориясы және тарихы" мамандығы бойынша оқушыларға арналған
11	Педагогикалық тәжірибе	12	1	жеке	Екі мамандық оқушылары үшін
12	Шығарма жазу(композиция)	9 10-12	1 2	жеке	"Музыка теориясы және тарихы" мамандығы бойынша оқушылардан басқа

9. Факультативтік сағаттар оқушылардың ата-аналарының өтініші негізінде мектептің жұмыс оқу жоспарына сәйкес «Музыка теориясы, тарихы және композиция» мамандықтары бойынша оқушыларға беріледі. Факультативтік сабақтар уәкілетті органның нормативтік құжаттарына сәйкес аптасына 4 сағаттан аспайтын сабақтан тыс уақытта өткізіледі.

	Факультатив атауы	Оқыту сыныбы	Аптасына сағаттар саны	Сабақ өткізу формасы
1	Аспаптану	10 – 12 кл	1	Жеке
2	Қосымша үрмелі аспап	10 – 12 кл	1	Жеке
3	Әнді вокал	9 – 12 кл	1	Жеке
4	Шығарма жазу (композиция)	10 – 12 кл	1	Тек"Музыка теориясы және тарихы" мамандығы бойынша оқушыларға

10. **Факультативный предмет «Дополнительный духовой инструмент»** предусмотрен для обучения мальчиков на инструментах военного духового оркестра.

11. **«Ән вокалы»** факультативтік пәні вокалдық деректері айқын (арнайы комиссияның шешімі бойынша) Музыка теориясы мен тарихы бөлімінің оқушыларын оқытуға арналған.

12. Бөлімде интернатта тұратын 1-4 сынып оқушыларына арналған сольфеджио бойынша репетиторлық сағаттар қарастырылған.

Музыкалық-теориялық пәндер бойынша емтихандар:

а/. сольфеджио – 1, 4, 9 и 12 сыныптар;

б/. қазақ музыкалық әдебиеті – 9 и 12 сыныптар;

в/. Әлем музыкалық әдебиеті – 10 и 12 классы;

г/. гармония – 12 класс;

д/. қарапайым музыка теориясы – 8 класс.

Теориялық оқушылар музыкалық-теориялық циклдің аталған пәндері бойынша емтихандарды жыл соңында 10-12 сыныптар аралығында жүйелі түрде тапсырады.

13. Барлық музыкалық-теориялық пәндер бойынша **емтихан талаптары** (музыканың қарапайым теориясы бойынша қорытынды жазбаша жұмыс, емтихан билеттерінің сұрақтары, сольфеджио бойынша диктанттар және үйлесімділік бойынша міндеттер, әлемдік және қазақ музыкалық әдебиет бойынша – музыкалық викториналарының нөмірлері) бөлім отырысында әзірленеді және бекітіледі.

ХІІ. Өз-ара байланыс

Музыкалық бөлімдер өзара әрекеттеседі:

- 1) Директордың музыкалық жұмыс жөніндегі орынбасарымен - жүктемелер жасау, сабақ кестесі, аралық және қорытынды аттестаттау, статистикалық есептер және концерттік жұмыс мәселелері бойынша;
- 2) Директордың оқу работе жөніндегі орынбасарымен - сабақтар кестесін, аралық және қорытынды аттестаттауларды жасау, мектеп қызметін үйлестіру мәселелері бойынша;
- 3) директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарымен-бөлімдерде тәрбие жұмысын ұйымдастыру, жүргізу және үйлестіру мәселелері бойынша;
- 4) интернат меңгерушісімен сабаққа қатысу, оқушылардың үлгерімі мен мінез-құлқы және оқу-тәрбие жұмысын үйлестіру мәселелері бойынша;
- 5) кітапханамен - оқушыларды ноталық, оқу-әдістемелік және анықтамалық әдебиеттермен қамтамасыз ету мәселелері бойынша;
- 6) директордың шаруашылық жұмысы жөніндегі орынбасарымен – білім беру процесін материалдық-техникалық қамтамасыз ету мәселелері бойынша;

Қамқоршылық кеңесімен, педагогикалық әдеп жөніндегі кеңесімен, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қоғамдық кеңесімен.

ХІІІ. Нормативтік база

Музыка бөлімі өз қызметінде басшылыққа алады:

- 1) Қазақстан Республикасының Конституциясын;
- 2) Қазақстан Республикасының «Білім туралы» 27.07.2007 жылғы Заңы;
- 3) Қазақстан Республикасының 25.11.2015 жылғы Еңбек кодексі;
- 4) ҚР «Педагог мәртебесі туралы» 01.09.2021 жылғы Заңы;
- 5) «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ағарту министрінің 2022 жылғы 03 тамыздағы № 348 Бұйрығы.
- 6) «Білім беру ұйымының үлгілері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау қағидалары» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 19 қаңтардағы № 110 Қаулысы;
- 7) «Білім туралы құжаттарды ресімдеу жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» Білім және ғылым министрлігінің 2007 жылғы 21 қарашадағы № 565 бұйрығы;
- 8) «Білім беру ұйымдары білім беру қызметінде пайдаланатын қатаң есептілік құжаттарының нысанын бекіту туралы» Білім және ғылым министрінің 2007 жылғы 23 қазандағы № 502 Бұйрығы;
- 9) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
- 10) Мектеп жарғысы, білім алушыларды қабылдау ережесі және оқушыларды ауыстыру туралы ережесі.

Ережені әзірлеушілер

Қызметі	Қолы	Аты -жөні
1. Теория, музыка және композиция тарихы бөлімінің меңгерушісі		Зобкова А.А.
2. Халық аспаптары бөлімінің меңгерушісі және педагогі		Ибраева А.А.
3. Виолончель, контрабас және арфа бөлімінің меңгерушісі		Дуйсенбаева Ж.Т. Нуржанова Б.Н.
4. Міндетті фортепиано бөлімінің меңгерушісі		Люберцева Э.В.
5. Хорды дирижирлеу бөлімінің меңгерушісі		Молдакаримова Ж.А.
6. Үрлемелі және ұрмалы аспаптар мен музыкалық орындаушылық		Завацкая Г.А.

эстрада бөлімінің меңгерушісі		
7. Скрипка және альт бөлімінің меңгерушісі мен педагогі		Кармысов Р.А., Жетписбаева Б.Б
8. Арнайы фортепиано бөлімінің меңгерушісі және педагогі		Абдуллаева А.О., Кали Р.С.
9. Концертмейстерлік шеберлеу бөлімінің меңгерушісі және педагогі		Азизханова А.А., Сулейменова Т.Н.
10. Камералық ансамбль және квартет бөлімінің меңгерушісі және педагогі		Султанова Б.А. Темиргалиева А.Т.
11. Оркестрлік дирижирлеу бөлімінің меңгерушісі		Туякбаев Д.Х.
Келісілді:		
Музыка жұмысы жөніндегі директордың орынбасары		Сурапбергенова С.А.
«Адалдық аланы» сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қоғамдық кеңесінің төрағасы		Кошкарбаева А.Р.
Мектеп заңгері		Болсамбеков Н.А.